

ANUL XVI NR. 16 (620) — 15 aprilie 1967

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara

LARGI POSIBILITĂȚI DE ÎMBUNĂȚĂȚIRE A MUNCII ÎN GOSPODĂRIILE AGRICOLE DE STAT

Măsurile adoptate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea conducerii, finanțării și organizării gospodăriilor agricole de stat preconizează ridicarea calitativă a activității tuturor unităților agricole de stat, transformarea lor în centre puternice ale producției agricole.

Competența și inițiativa personală găesc un stimulent deosebit de activ în sistemul de organizare preconizat. Gospodăriile vor putea întocmi pentru fiecare ciclu de producție planuri reale care să oglindească fidel condițiile și posibilitățile unității respective. Este cunoscut că pînă acum indicatorii tehnico-economici veneau de la forul tutelar, creînd multe neajunsuri gospodăriilor. Iată un exemplu: G.A.S.-Codlea din regiunea Brașov a fost obligată prin plan să cultive cu cartofi o suprafață de 250 ha, deși gospodăria nu putea afecta acestei culturi mai mult de 200 ha.

Pentru a respecta disciplina de plan au fost însășișate și cele 50 ha cerute în plus. Producția obținută pe cele 200 ha a depășit pe cea planificată pentru 250 ha, dar în același timp s-au risipit peste 100 000 lei pentru cultivarea celorlalte 50 ha planificate de la centru de la care nu s-a obținut recolta scontată, deoarece terenul nu era potrivit culturii de cartofi. Pe această suprafață s-ar fi putut cultiva în schimb gulii furajere, iar câștigul în acest caz ar fi fost îndoit. Un alt exemplu, de la aceeași gospodărie agricolă, evidențiază cât de justă este prevederea Hotărîrii C.C. al P.C.R. în privința schimbării sistemului actual de planificare în G.A.S. Terenurile deținute de gospodărie nu oferă condiții prielnice cultivării orzoaicei, în schimb sînt foarte bune pentru orz. Mult mai economic ar fi fost să se excludă orzoaica din plan în favoarea orzului. Dacă s-ar fi procedat așa, beneficiile din sectorul vegetal ar fi fost cu mult mai mari decît cei aproape 1 600 000 lei obținuți de G.A.S.

Gospodăria agricolă de stat din Puchenii Mari s-a specializat în ultimii ani în cultura porumbului boabe și rezultatele obținute sînt bune. Din 1963 se obțin în fiecare an peste 5 000 kg la ha (în 1966 s-a recoltat în medie 5 902 kg la ha la un preț de cost de 373 lei pe tonă). Aceste rezultate puteau fi și mai bune dacă G.A.S. ar fi dispus de mașini universale și complexe, sarcină pusă cu deosebită tărie de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. Gospodăria din Puchenii Mari, ca de altfel și celelalte G.A.S., dispune în prezent de mașini care sînt folosite doar 10-12 zile pe an, influențînd negativ asupra activității economice a G.A.S.

Una din prevederile Hotărîrii C.C. al P.C.R. se referă la necesitatea aprofundării, profilării și specializării unităților agricole de stat. Tocmai aceasta a fost calea care a dus la rentabilizarea G.A.S.-Movila Vulpii. Pînă în 1962 activitatea acestei unități se solda în fiecare an cu pierderi între 1 și 3 milioane lei datorate în special structurii planului de producție care în sectorul vegetal cuprindea un număr mare de culturi, iar în sectorul zootehnic un număr exagerat de specii și categorii de animale, ceea ce făcea ca producțiile planificate să nu poată fi realizate. În prezent gospodăria cultivă 3 100 ha formînd un singur trup repartizat unui număr de 4 brigăzi, avînd fiecare o singură cultură. Datorită specializării, producția de porumb a crescut în ultimii trei ani de la 1 800 kg la ha la 3 640 kg. În sectorul zootehnic au fost obținute, numai în 1966, beneficii de 500 000 lei. Continuînd aceeași linie G.A.S. și-a propus ca în acest an să rentabilizeze toate produsele vegetale și animale și să aducă statului beneficii de peste 1 milion lei.

O altă problemă tot atît de importantă pe care Hotărîrea Plenarei o arată, ca o cale sigură de sporire a rentabilității unităților G.A.S., o reprezintă valorificarea superioară a produselor și înlăturarea cheltuielilor din afara producției. Datorită deficiențelor existente în sistemul de valorificare, la G.A.S.-Războieni calitatea unor produse este mult diminuată pînă cînd acestea ajung la consumator. Așa, de pildă, vinul din podgoria Jora — cunoscut pentru calitățile sale — își pierde originalitatea ca urmare a trecerii prin trei intermediari, la consumator ajungînd doar faima vinului, nu și calitatea lui inițială.

Un deziderat mai vechi al specialiștilor, subliniat cu tărie în Hotărîrea Plenarei, este ca locul specialistului agricol să fie direct la conducerea exploatării agricole, unde are posibilitatea să-și pună în valoare cunoștințele și capacitatea. Se lichidează situațiile inadmisibile în care specialiștii stau mare parte a timpului lor de lucru în birou pentru a întocmi dări de seamă, rapoarte, grafice. Iată un exemplu. La G.A.S.-Prejmer inginerul care se ocupă cu zootehnia este încă nevoit să folosească 80 la sută din timp cu calcularea și transcrierea situațiilor legate de evidența producției și a muncii. Același lucru se poate spune și de alți ingineri și tehnicieni. În timpul acesta, lucrătorii sînt lipsiți de asistența tehnică și ajutorul nemijlocit al specialistului, se descurcă cum pot, ceea ce se răsfrînge negativ asupra producției.

Ion AGAPI

SCURTCIRCUIT LA SECȚIA SANITARĂ

Începînd de prin 1960, bogata corespondență ce poposește pe birourile secției sanitare a Sfatului popular al Capitalei conține, din timp în timp, și cite o adresă în care Spitalul nr. 9 din Șoseaua Berceni cere aprobarea fondurilor necesare pentru un grup electrogen care să asigure energia electrică în caz de întrerupere a curentului în rețea. Ultima adresă a fost înregistrată la 21-decembrie 1966. Se vorbea, în paginile ei dactilografiate, de o serie de lucrări ce s-ar cuveni să fie efectuate în cursul anului 1967. Printre acestea, și de grupul electrogen cu pricina. Dar la 28. I. 1967, prin adresa nr. 11 627, spitalul a aflat că secția sanitară a Sfatului popular al Capitalei socrate ilumi-

natul de siguranță o problemă nu tocmai urgentă. Temeiurile acestei concluzii nefiind cunoscute, singurul gir pentru profunzimea gîndului care a produs-o rămîne semnătura medicului șef al secțiunii, Th. Ilea, secondată de aceea a arhitectului Anatol Dimitriu. Pînă aici, nimic neobișnuit. Dar într-o bună zi, mai precis marți 28 martie a.c., lipsa grupului electrogen de siguranță s-a făcut dintr-o dată foarte acut simțită. La ora 12,40, puternicele lămpi din sălile de operații ale Spitalului nr. 9 au pîlîit de citeva ori și s-au stins. Aparatele medicale cu ajutorul cărora se efectuau 4 (patru) intervenții chirurgicale au înghețat și ele în nemîșcare.

Apelurile telefonice emise către între-

În aceste zile, la gospodăria agricolă de stat Movila Vulpii din regiunea Ploiești, se execută — cu grapa reglabilă — lucrări de întreținere a culturilor pe 1 300 ha semănate cu griu.

prinderea de distribuție a energiei electrice-București (I.D.E.B.) au pus în mișcare echipele de intervenție. S-a depistat defecțiunea și s-a efectuat reparația corespunzătoare. Dar între timp acele ceasornicelor trecuseră de ora 14 și starea celor patru pacienți menținuți sub narcoză devenea tot mai îngrijorătoare. Numai la secția sanitară a Sfatului popular al Capitalei nu s-a produs, probabil, nici un fel de neliniște. Copia adresei nr. 11 627 dormea cuminte în dosar, deci din acest punct de vedere totul era în regulă.

În sfîrșit, la ora 14,24 Spitalul nr. 9 avea curent electric. A urmat o aprigă luptă pentru reanimarea unuia din bolnavii operați. Din fericire, pînă la urmă totul s-a sfîrșit cu bine. Doar perspecti-

va repetării situației n-a dispărut.

Ce zîmbet inocent, ce ridicare sublimă din umeri ne sugerează semnăturile tovarășilor cu avizul negativ pe adresa mai sus-menționată! Ce liniște și ce calm olimpian trebuie să domnească în birourile lor! Dacă n-ar mai fi și spitalele astea care, uite, mai rămîn cite o dată pe întineric...

Totuși spitalele există și cel puțin unul dintre ele (nr. 9 situat printre cele mai mari din țară) are nevoie de curent electric la orice oră din zi sau din noapte. «Chirurgia» practică la Sfatul popular al Capitalei cu cerințele rețelei sanitare se cere insistent revăzută și adaptată realităților!

N.P.

LAPTE CONTRA PEȘTE

Exista în centrul Bucureștiului un restaurant — cît de cît — pescăresc: «Delta Dunării». Dar atunci cînd exista el, ce-i drept, nu se punea problema diversificării rețelei de alimentație... Acum se pune, și în consecință restaurantul a fost desființat. În locul lui a apărut un alt restaurant, superspecializat și supraintitulat **Expoziție de produse lactate cu vinzare**. Parter și etaj au împrumutat mirosul îmbietor și haina imaculată a produsului-mamă —

laptele: totul pe fundalul muzical al unei stații de radioamplificare care hîrîia de dimineață pînă seara și, bineînțeles, după o prealabilă festivitate la care, sperăm din toată inima, cel puțin un director general de trust alimentar, sau al altei forme de comerț deștept, a ținut o cuvîntare.

Dar iată că la numai două luni de la botez, produsul-mamă a dispărut din expoziție. Vrei lapte dulce? «Nu ținem». Vrei lapte bătut? «Nu ținem». Dar atî

Cînd clienților, cîți au mai rămas, li se oferă lozinci.

ORE PIERDUTE, BANI IROSIȚI

Așteptăm tramvaiul care nu sosește, autobuzul care întârzie, le așteptăm strînși grămadă în stație, coclîrjați de frig sau nădușiți de căldură, neputincioși în fața timpului care trece prin fața noastră, purtînd cu el minute și ore scumpe, furate din viața și activitatea noastră zilnică.

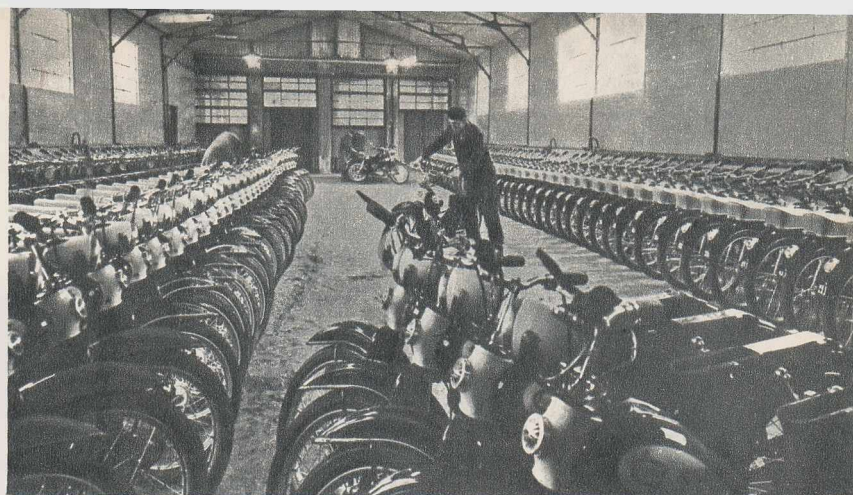
Disputa cetățean-I.T.B. e veche. Ce cauze alimentează o asemenea situație nedorită? Ne-am pus de multe ori această întrebare și nu o dată am adresat-o conducerii întreprinderii de transport-București. Am primit, ce e drept, numeroase și felurite răspunsuri, dar care, în ultimă instanță, ne-au condus totdeauna spre cearșafurile scriptice, lăcașul de veci al «cauzelor obiective». Există troleibuze care zac în garaj? **Întrebați-i pe cei de la «Timpuri noi» de ce nu au trimis piese de schimb pentru compresoarele de aer.** Cît vor mai dura lucrările pentru prelungirea liniilor de tramvai de pe bd. Ion Șulea și Șos. Berceni? **Vor mai dura, deoarece I.R.E.M. - Miercurea Ciuc refuză livrarea celor 15 000 de pavele comandate.** Există numeroși timpi morți? **E posibil și acest lucru cînd salariații I.T.B. sînt nevoiți să confecționeze, cu mijloace rudimentare, piese ce trebuiau să le sosească de la întreprinderile «Autobuzul», «Electroaparataj» și «Industria locală Tulcea»...**

Nimeni nu se îndoiește de existența unor cauze obiective. Cu toate acestea, o vizită făcută la atelierele centrale de reparații ale I.T.B. ne obligă să devenim mai puțin sentimentali.

Datele centralizate de conducerea întreprinderii ne dovedesc cît se poate de concludent că o cauză principală a deficiențelor o constituie, chiar în centrul atelierelor I.T.B., vremea pierdută, timpul risipit pe diferite filiere ale muncii. Am aflat astfel că în primele zece luni ale anului trecut absențele nemotivate au adunat, una peste alta, nu mai puțin de 11 750 ore (sau exact timpul necesar pentru executarea unor reparații generale la 140 de motoare Skoda pentru autobuze). Situația din 1967 nu prezintă vreo schimbare pozitivă, ci dimpotrivă. În primele trei luni ale anului în curs absențele nemotivate se cifrează la 4 948 ore (deci mai mult decît în primul trimestru al anului 1966!), iar biletele de voie totalizează 2 198 ore. Dacă la acest important număr de ore se adaugă pauzele prelungite, nenumerate minute pierdute cu plimbări fără rost în incinta atelierelor, întreruperile nejustificate ale lucrului sub diferite motive etc., putem conchide că o importantă sursă de îmbunătățire a muncii o constituie tocmai folosirea integrală, fără risipă, a timpului destinat producției. Iată exemple vizibile la locurile de muncă din secțiile întreprinderii. Gheorghe Popa și Stan Scarlat, de pildă, lucrează în atelierul de strungărie. Amîndoi sînt șefi de echipă și au în subordine cîte doi strungari. Folosirea coresponsuzătoare a celor 480 de minute, lipsa absențelor nemotivate, pregătirea locului de muncă, au însemnat pentru echipa lui Popa depășirea indicilor de plan. În schimb, în echipa lui Stan Scarlat învoirile și orele nemotivate au curs gîrlă, știrbind simțitor programul de lucru. Rezultat final: echipa lui Stan Scarlat a cîștigat în luna martie cu 1 039 lei mai puțin decît echipa lui Gheorghe Popa!

Cu alte cuvinte, irosirea timpului nu se repercutează numai asupra producției, lovind în beneficiile, în eficiența economică a întreprinderii ci, iată, păgubesc chiar și buzunarele proprii ale celor cărora timpul nu li se pare... bani. Mai mult decît atît: în cazul I.T.B. aceste neajunsuri «sar» gardul întreprinderii și se amestecă în viața și activitatea cetățenilor bucureșteni. Și zău că ne-am săturat să așteptăm în stație tramvaie și autobuze, multiplicînd fără voie timpii morți născuți la I.T.B. și răspîndiți, în parte, pe arterele Capitalei.

Liviu MAIOR

Din anul 1954 și pînă în prezent, pe porțile uzinei «6 Martie» din Zărnești, regiunea Brașov, au ieșit 2 200 000 de biciclete și 110 000 de motorete. În ce privește bicicletele, uzina a elaborat nu mai puțin de 11 tipodimensiuni — ultimul dintre ele «Tohani 28» bucurîndu-se în mod special de atenția cumpărătorilor pentru calitățile sale superioare. De asemenea, se bucură de mult succes motoreta «Carpați» de 68 cm care a devenit un foarte popular mijloc de transport la orașe și la sate.

PÎNĂ NU-I PREA TÎRZIU!

În preajma Cotnariilor, lângă Iași, există un dîmb ale cărui forme sugerează arhitectura unei cetăți. Cu vreo două mii de ani în urmă un conducător de trib getic descoperind această adevărată fortăreață naturală care predomină prin înălțime împrejurimile, și-a așezat acolo reședința sa militar-administrativă. Apoi a desăvîrșit opera naturii, întîrind gorganul cu valuri și șanțuri de apărare. Vestigiile acestei străvechi fortificații care amintesc despre trecutul eroic al poporului nostru, unice în felul lor, se mai văd și astăzi. Printre localnici așezarea a rămas sub numele de «Cetatea Cătălina», denumire transmisă din generație în generație.

Cetatea Cătălina constituie un obiectiv de interes științific și turistic a cărui valoare apare clar pentru oricine. Din păcate însă autoritățile locale sînt de altă părere. Recent, cetatea a fost transformată în... carieră de piatră. Anticele lucrări care au înfruntat mileniiile piermușcate de tîrnăcop, în timp ce în raion dealuri sterge de piatră sau nefolosite. Sfatul popular al regiunii Iași, care s-a dovedit în atîtea rînduri un inițiator în valorificarea și păstrarea vestigiilor istorice, ar trebui să repare această greșeală pînă nu-i prea tîrziu.

G. BRĂTESCU

Pentru mulți oameni ai muncii din orașul Ploiești ziua de lucru începe cu... asaltul autobuzelor. Datorită organizării necoresponsuzătoare a transporturilor de călători, mai ales la orele de mare aglomerație, pe unele trasee, cum ar fi de pildă traseul 13 (Ploeni, Ploiești, Chițorani), călătorii sînt nevoiți să piardă în stații zeci de minute, adesea întîrziind de la serviciu. Ce părere are conducerea întreprinderii de transport din Ploiești?

Printre siluetele elegante ale blocurilor de locuințe din Balta Albă, în vecinătatea complexului comercial, se află situată și această stație de betonare care strică estetica cartierului și kniștii locatarilor. Dar nu numai atît. Pe terenul ocupat de această stație este prevăzută construirea a două blocuri, or, lucrările nu pot începe deoarece constructorul amină mutarea stației de betonare. Pînă cînd?

ținut?!? «Da, am ținut, dar atunci nu depindeam de Fabrica de produse lactate. Acum depindem». Adică, directorul amintitei fabrici, tovarășul Costescu, a preluat restaurantul și, animat de dorința să-l facă unitate etalon, a dat niște dispoziții. Drept urmare, s-a înlocuit laptele cu bere, iaurtul și mămăliguța cu brînză, cu plăcinta, pateuri și prăjituri. Pînă la apariția acestor rînduri nu ne-ar mira să aflăm că se mai vind aici mititei, că dehl se trag și ei din vacă...

De ce s-a destiintat restaurantul pescăresc? «Atunci restaurantul era ticsit de lume». Nenorocirea era că lumea aceasta cerea preparate din pește. Destăinuirea ne-a făcut-o Eugenia Bădescu, care a lucrat 10 ani la «Delta Dunării» și lucrează în «expoziție» de la înființare. De ce nu se mai vinde lapte, lapte bătut, iaurt și mămăliguță cu brînză? Firește, pentru că restaurantul e specific lactat dar mai ales pentru că, spune ospătărița Eugenia Neagu, «lumea cere foarte mult lapte, lapte bătut, iaurt și mămăliguță cu brînză».

Nu cumva, cineva a făcut-o aici de oaie?

B. D.

DOUĂ CUVINTE MISTERIOASE

De vreo lună de zile încoace, două cuvinte misterioase «Textin-Plastin», cîlindă paginile ziarelor și revistelor (inclusiv ale revistei noastre), se instalează în afișele-reclamă ale unităților comerciale sau se strecoară insinuante în emisiunile de radio și televiziune. Toată lumea a aflat cu această ocazie că pantofii confecționați din «Textin-Plastin» sînt excepționali, dar, fatalitate, doar o minoritate de «norocoși» a izbutit pînă în prezent să-i găsească în magazine!

Autorii zarvei publicitare au făcut, după cum se vede, drumul de-andaratele. Înții s-au îngrijit să îndeplinească planul de încasări al unor întreprinderi de publicitate și abia apoi s-au gîndit să aducă pe piață și încălțăminte mult visată. Deocamdată nu purtăm pantofi din textin-plastin dar vedem în schimb cum se face un zgomot nemaipomenit pentru reclama unui produs aproape inexistent.

Brigada de funiculariști condusă de maestrul Ștefan Topală, care a transportat pe calea aerului nu numai milionul de metri cubi de beton ai barajului de la Bicaz ci și uriașul volum de agregate turnate în corpul «muntelui artificial» de la Argeș.

- LOCOMOTIVA VINE RAR ● «METROPOLA» PE ROȚI
- DOI MUNȚI ARTIFICIALI ÎNCRUSTAȚI ÎN RELIEFUL ȚĂRII
- ÎNTÎLNIRE ÎN ADÎNCUL PĂMÎNTULUI ● REGRUPARE PE LOTRU ● O COMPARAȚIE LA ÎNDEMÎNA ORICUI.

veteranii șantierelor

Așa arată acum marele funicular de la Porțile de Fier. Fiecare element ce intră în componența dantelăriei lui de oțel a fost montat de oamenii maistrului Constantin Dumitrescu, specialist de înaltă clasă în lucrări de acest tip, în condiții dificile de lucru și fără a stînjiți nici un moment circulația vaselor pe Dunăre.

Timpul tăiat în felii, de un program întocmit cu minuție pe foaia ruptă zilnic din caietul de serviciu, se oprește la cuvîntul «teleconferință» caligrafiat cu majuscule și subliniat cu o linie groasă de creion.

Exact cu 60 de minute înainte, ușa cantonamentului se deschide și pașii apăsați ai omului pornesc să scrișnească ritmic prin pietrișul de pe marginea liniei. Un ceasornic de precizie ar putea fi potrivit fără greș după diagrama mișcării lui. A ieșit pe ușă: e șapte și treizeci; a trecut prin dreptul cantonului de la barieră: șapte cîzeci și doi; a lăsat în urmă cabina de la kilometrul 103+600: e opt și zece; a călcat grătarul de fier de la intrarea în biroul șefului de gară: opt douăzeci și cinci. La opt și treizeci stă în fața unui microfon cu caietul deschis în față. Difuzorul de pe perete hîrtește și pocnește, amestecînd în noianul de sunete pe care le aruncă în încăperea timbrul unor voci cunoscute: Roșiorii, Ploieștii, Constanța, Făureii... Lui îi vine rîndul să spună «prezent» mai la urmă cînd cel ce face apelul strigă în microfon: «podarii». Atunci își dă raportul, concis, scurt, rotunjit cu ostentație fiecare cuvînt. Cînd a terminat spune simplu «gata», își ia haina și pleacă. Nimic de prisos, nimic discordant în impresia de gravă sobrietate pe care o degajă. Douăzeci și patru de ore,

el și «colegii» stau departe de lume, în pustietatea cîmpiei, făcîndu-și conștiințios datoria, în stilul auster al programului de pe foaia de caiet. Apoi, pentru o oră, legătura cu țara. E ora cînd pot comunica totul și li se comunică totul. Mai au la dispoziție și alt mijloc: scrisorile. Altceva nimic. Fiîndcă sînt oameni ai căii ferate, uneori careva dintre ei completează un permis și pleacă pentru cîteva zile. Numai pentru cîteva zile, căci mica așezare pe roți unde își duc viața nu poate fi părăsită mai mult. Aceștia sînt oamenii care construiesc și întrețin marile punți ale drumului de fier, podurile aruncate peste albiile de riuri și peste prăpăstii. O categorie de «nomazi» ai șantierelor, de oameni deprinși cu permanența schimbării de decor într-atîta încît (cel puțin de la o anumită vîrstă) au ajuns să nu mai poată trăi în alte condiții.

Printr-o întîmplare, desigur, locul de baștină al lui Pavel Lambru se numește Podari. O legătură între numele satului și profesia lui nu există, deși omul e dispus să argumenteze ipoteza unei vechi îndeletniciri de la care va fi derivat denumirea, îndeletnicire continuată de el, într-un fel de fuziune, peste ani (dacă nu peste secole), cu tradiția stră-

bunicilor. Tot ce se poate. Nu mai e însă «podărean» de aproape un sfert de secol. Casa lui pe osii nu are adresă. O dată, de două ori pe an, scărița de lemn din fața usii este ridicată împreună cu elementele micii gospodării înghebate direct pe terasament (o capră de tăiat lemne, o pirostrie, un coteț de păsări) și o locomotivă vine să-i ia, trecînd peste podul din apropiere cu vopsea pe ultimele porțiuni încă mirosind proaspăt. Apoi drumul, mai lung sau mai scurt, de-a lungul țării și popasul următor; locomotiva este decuplată, pleacă și satul mobil al podarilor, neînscris pe vreo hartă, își începe o nouă existență. Pe dinafară vagoanele sînt cam toate la fel. Înăuntru e spațiu puțin dar ordine, acea ordine impusă de împrejurări în orice amplasament de campanie. Vagoane-dormitor, pentru cei 15-20 de componenți ai echipei, vagon-baie, vagon-bucătărie, vagon-atelier. Cîteodată li se adaugă la capul garniturii vagonul-cinematograf-club trimis de la București sau vagonul-caravană medicală. Au grup electrogen, televizor, radio. Opt ore pe zi «așezarea» e pustie. «Locuitorii» sînt în apropiere pe traverse metalice, suspendați între pămînt și cer în centurile de siguranță. Cînd lucrează vorbesc puțin. Pentru coordonarea acțiunilor echipei, limbaajul are noțiuni clare, e un fel de cod în stare să cuprindă un con-

ținut bogat, în cuvinte cît mai puține. Dacă e noapte sau zi, pentru ei faptul n-are importanță. Important e numai să nu stînjenească circulația trenurilor. Celelalte 16 ore ale zilei se scurg (în funcție de distanța față de cea mai apropiată așezare omenească) întrucitva aparte în raport cu ceea ce noi, cei ce locuim în orașe și sate, numim timp liber. Dacă vagoanele au staționat în locuri singuratic, legăturile cu restul lumii se rezumă la strictul necesar. Atunci ora teleconferinței și cea a primirii corespondenței capătă o valoare neobișnuită. Totuși podarii nu sînt, cituși de puțin, niște solitari.

Au o lume a lor, o viață a lor; grupul e o societate căreia nu-i lipsește nimic, nici măcar sentimentul legăturii permanente cu «restul». Un scriitor care i-a cunoscut foarte bine — Romulus Rusan — a surprins, într-o carte închinată feroviarilor, nota specifică a biografiei acestor oameni, o biografie plină de evenimente memorabile, de amintiri dragi, de bucurii și satisfacții. Ne vom permite să cităm din cartea amintită («Expres'65», Editura tineretului, 1965) relatarea unui podar cu vechi state de serviciu la calea ferată: maistrul Dumitru Constantinescu.

«În 1930 mi-am început ucenicia pe linia Timișoara-Caransebeș, împreună

cu Radu Pavel (acum e în sector la Oradea), cu Gheorghe Miclea (am auzit că a intrat la pensie, pare-mi-se la Pitești), cu Sandu Marcu și cu Sorescu, primul e șef de lucrări la Craiova, Sorescu la Timișoara). În 1935, pe linia Blaj-Praid, m-am căsătorit. Mai târziu, pe când construim tablierul de la Șimleu (împreună cu Sorescu și Marcu), am obținut calificarea de maistru. Aici i-am angajat pe Cernea și pe Stoica. De Cernea nu m-am despărțit nici în ziua de azi. E șeful meu de formație, specializat în sudură. Stoica s-a specializat în lemn și zidărie, dar între timp l-am pierdut la Zalău: și-a făcut transferul la «drumuri și poduri». În 1947, pe linia Deda-Bistra (lucram cu Radu Pavel și cu alți 15 inși) am fost primit în partid. Tot acolo am format cu băieții o echipă de teatru... Naghiu (acum lucrează în secție la Cluj) făcea pe regizorul. În 1956 am fost decorat cu «Meritul cferist» (împreună cu Cernea). Între timp am cules pe traseu alți băieți: în nordul Moldovei pe Savu, la Dej pe Cristea, la Simeria pe Andrei Lascu. Apoi Cernea l-a adus din satul lui pe Balint Peter, și acesta pe fiul său Ionel...»

Între timp eșalonul și-a modificat componența. Unii au ieșit la pensie, alții au trecut în alte formații de lucru. Cite unul, mai tânăr, s-a îndrăgostit de vreo fată căreia părinții nu i-au dat voie să părăsească cuibul natal și, în dezaprobarea colegilor, a trecut la viața sedentară. Nu însă înainte de a oficia tradiționala petrecere de adio în vagonul-sufragerie împodobit de circumstanță cu serpentine și flori.

Așadar multe s-au schimbat între timp. Ceva a rămas totuși constant: colectivul de podari, în întregul lui, compus din cele câteva formații care acționează în țară; acești «nomazi» moderni ai șantierelor pe care îi leagă dragostea pentru meserie, pasiunea pentru munca lor grea dar frumoasă.

La răstimpuri, mai mari sau mai mici, o locomotivă vine să-i ia și satul pe roți al podarilor pleacă mai departe sau mai aproape, după împrejurări, lăsând un gol nefiresc în spațiul de la capătul podului. Podul rămâne însă — mărturie mută a unei prezențe omeneste în care s-au consumat capitole de viață.

Dar nu sînt numai podurile.

Avem în față o fotografie-document care n-a apucat însă să prindă patina gălbuie a timpului. A fost făcută la Argeș, pe vremea cînd barajul hidrocentralei mai avea încă pină la coronament vreo zece-cincisprezece metri, într-un moment de repaus: ieșirea din schimb a echipei de funiculariști condusă de Ștefan Topală. Fotoreporterul le-a notat numele în carnet, după obicei, de la stînga la dreapta: Al. Diaconu, N. Alupoae, Șt. Topală, I. Chiriac, C. Oborceanu, Gh. Lauer, I. Terchi, A. Tomescu. Echipa s-a format la Bicaz. Zborul spectaculos al benelor de beton, al acelor recipiente care au transportat milionul de metri cubi de agregate în corpul barajului pe pe Bistrița, a fost strunit de ei. La Argeș au făcut același lucru. Doi munți artificiali încrustați în relieful țării, iată bilanțul, iar meritul fiecăruia — parte egală cu meritul tuturor.

Acestea fiind datele, s-ar putea spune că funiculariștii lui Topală au în biografia lor elemente comune cu podarii de la calea ferată. Sînt și ei «nomazi» ai șantierelor dar popasurile lor sînt de lungă durată, se măsoară în ani. Le e necunoscută «metropola pe roți» — cum și-au denumit podarii cantonamentul — dar pulsul intens al vieții șantierului nu le este străin. Și unii și alții sînt chemați

în puncte unde nici o altă formație de muncă nu s-ar afla mai la locul ei. Sînt specialiști de înaltă clasă, oameni indispensabili. Și, bineînțeles, lista nu se încheie cu ei.

Amploarea construcțiilor industriale și social-culturale ce se ridică azi pe tot întinsul țării a generat apariția unor multiple categorii de astfel de oameni. Complexitatea muncii pe șantier a creat o experiență bogată și, lucru firesc, deținătorii acestei experiențe au dobîndit o reputație binemeritată. Unii au devenit de-a dreptul celebri. E cazul bunăoară cu Petre Crișan, minerul al cărui nume a fost încrustat pe o placă de marmură albă la intrarea în tunelul Aluniș, cel mai lung tunel din țară la data intrării în funcțiune (6 175 metri), împreună cu numele ortacilor săi și cu ale celor din brigada lui Nistor Fluture. Înaintînd unii spre alții prin inima muntelui, cei doi veterani ai șantierelor subterane (atît Crișan cît și Fluture s-au format la școala Apusenilor și a Văii Jiului) s-au întîlnit într-o noapte, îmbrățișîndu-se pe ruinele ultimului zid de stîncă ce-i mai despărțea. Lupta fusese dramatică, încordată. N-avea să fie cea din urmă în cariera lor. Petre Crișan s-a înregimentat, după aceea, în formația care avea să străpungă un tunel și mai lung, la Ghelar, în lumea de piatră și fier a Munților Poiana Ruscăi. Oamenii lui au ajuns pe la Moldova Nouă, pe la Argeș sau pe la Porțile de Fier. «Vocația instabilității», ar spune Giurgiu Gligor, campionul vitezelor de înaintare în subteran, evidențiat pe țară la străpungerea puțului de extracție de la Leșul Ursului. O precizare se cuvine însă să fie făcută: peste tot pe unde merg acești oameni, condițiile de viață pe care le au la dispoziție sînt, de la un an la altul, mai bune. Ce-i drept, afirmația nu este valabilă în toate cazurile. Primii exploratori care au venit la Leșul Ursului au dormit, într-adevăr, în corturi. Erau geologi și mineri deschizători de galerii de cercetare. Ei au deschis și fronturile de lucru pentru viitoarele acțiuni menite să introducă în circuitul economic rezervele de cupru din aceste locuri. Într-adevăr, acești oameni au avut de înfruntat nu numai vitregia naturii ci și neglijența celor chemați să le asigure condiții de viață corespunzătoare, consecințele unei nepăsări condamnabile, manifestată de unitățile comerciale însărcinate cu aprovizionarea șantierului. Următorii, printre care și minerii ce au săpat tunelul Aluniș, au avut la dispoziție case prefabricate cu instalație de apă, calorifer, curent electric etc. Mai târziu au beneficiat și de Complexul social de la Tarnița, un bloc cu vestiare încăpătoare, cabinete medicale, o cantină modernă. Pe drumul care leagă mina și stația de flotație de restul țării (un drum de beton și asfalt) curgea altădată în voie Suha, vijeliosul afluent al Moldovei, cunoscut pentru stricăciunile pe care le săvîrșea în anotimpurile marilor viituri. Îndiguit, riul are azi o altă albie. Urcînd spre izvoarele lui, călătorul întîlnește un peisaj cu totul schimbat. Satele poartă aceleași nume: Doroteia, Stulpicani, Negrileasa, Ostra. Dar sînt realmente altele. La Ostra s-a clădit un mic orașel, cu blocuri intru nimic deosebite de cele ridicate în orașe. Nu departe de ele Complexul social de la Tarnița, situat în creierul muntelui (mai sus începe stîncă abruptă, urcușul devine extrem de anevoios), se înscrie ca un «cap de perspectivă» bine conturat, atrăgînd atenția prin coșul stației termice, rezultat în formă de lujer vegetal, răsucit în spirală — o fantezie a arhitectului proiectant.

Dar în acest colț de lume, viața construită pe dimensiuni moderne este umbrită, uneori, de anacronisme ciudate, de neglijențe mărunte, de atitudini reprobabile ale unora dintre cei chemați

să vegheze la satisfacerea cerințelor colectivității. Dacă, de pildă, la ora intrării în schimbul de dimineață la flotația de la Ostra șoseaua e plină cu camioane care transportă muncitori, faptul se explică prin numărul mare de autobuze defecte la autobuzele DRTA, autobuze ce nu pot fi reparate în mișcare din lipsă de piese de schimb. Dacă în gara Frasin se simte în anumite perioade o supra-aglomerație la rampele de încărcare (aici se face «transbordarea» în vagoane a concentratele metalice extrase din minereul de la Leșul Ursului), faptul are o legătură cauzală cu nerespectarea termenelor de livrare la unele instalații prevăzute să lucreze aici. Se pare că exemplul de conștiinciozitate, de dăruire pe care-l oferă minerii și constructorii din partea locului îi lasă indiferenți pe unii dintre gospodarii obștești de pe văile Suhei și Moldovei.

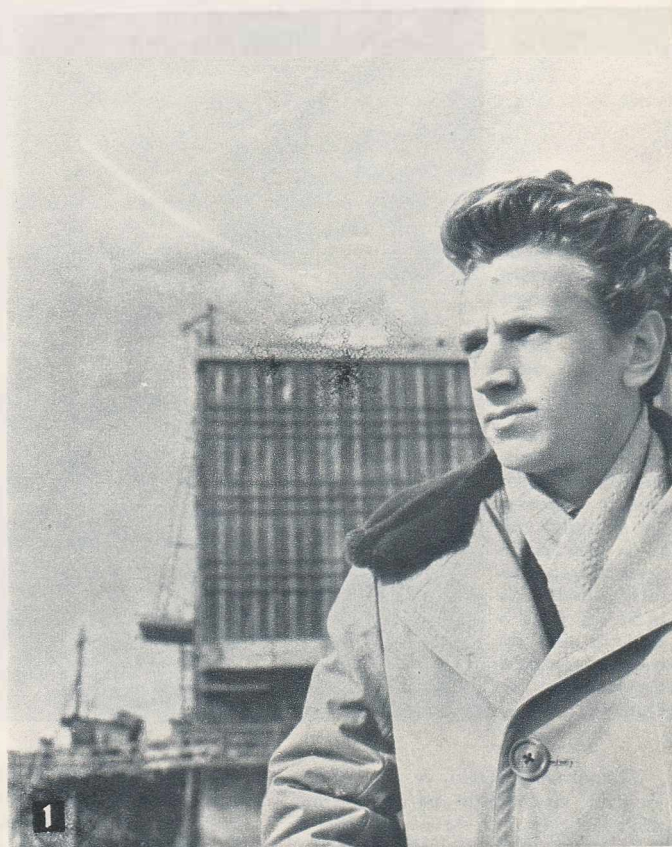
Și, desigur, exemplele ar mai putea continua.

muntele care, tot la Argeș, a făcut ca minerii din întreaga țară să-i rostească de multe ori numele cu admirație și emoție.

Acolo, la Rotunda, într-un sector supus la presiuni atît de mari încît, sub acțiunea lor, roca devine elastică și închidea galeria în mai puțin de 24 de ore, un specialist tunelist de renume internațional, elvețianul Walter Knobell, își exprimase îndoiala asupra șanselor de succes pe care le-ar putea avea, în cele din urmă, echipa condusă de acest încercat maistru miner. Peste șase luni însă străpungerea era gata. S-a vorbit atunci despre o valoroasă experiență pe plan național, denumită «experiența Rotunda». Între numele ce s-au rostit cu acest prilej, cel mai frecvent revenea al lui Moraru. Dar cîți alții nu s-au evidențiat în împrejurări asemănătoare?

*

Ar fi interesantă, credem, o comparație

1 Deși tânăr, inginerul Radu Scutelnicu face și el parte din «detasamentul unu» al constructorilor hidroenergetici. El a condus lucrările pe șantierul Hidrocentralei Gîrleni de pe Bistrița.

2 Una din realizările înscrise în palmaresul inginerului Ștefan Ciorică: viaductul Jidoștița de la Porțile de Fier, cam al 60-lea pod la care a lucrat în cei 12 ani de profesie cîți numără azi.

3 În Valea Firizei, nu departe de Baia Mare, constructorii au «plantat» un impunător baraj hidroenergetic. Aici și-a spus cuvîntul experiența Bicazului, a Teliucului, a hidrocentralelor de pe Sadu. Tot aici s-au perfecționat și specialiștii care au lucrat la Argeș și se află în prezent la Porțile de Fier.

între acest tip de cetățean căruia confortul unui locșor cald și comod, undeva, nu-i spune nimic, și exemplarul celălalt, indiferent la tentația realizărilor mari, omul care se complace cu voluptate în anonimat și mediocritate de dragul unei relative mulțumiri personale cu origine în așa-numita «lipsă de bătaie de cap». Nu intră însă în intenția acestor însemnări respectiva comparație.

Cititorul o poate face însă cu ușurință, fiindcă fiecare dintre noi îi stă la îndemână un model, două, ale individului indiferent, fără ambiții și fără vocația realizării. Dominanta de caracter a acestui individ fiind absența entuziasmului, nepăsarea și o trăsătură firească a comportării lui. E mai presus de orice îndoială că materialele de construcții în valoare de sute de mii de lei depozitate necorespunzător și degradate pe șantiierul Uzinei metalurgice București (zeci de tone de

cărămidă, șamotă, ciment, oțel-beton) — ca să dăm doar un singur exemplu — sînt rodul unor indiferențe condamnable ce nu-și găsesc acoperire, oricît de sistematic s-ar strădui conducerea șantierului amintit să încadreze pagubele în procentul de pierderi admis. E firesc ca astfel de cazuri, atunci cînd se petrec, să stîrnească dezaprobare. Anacronisme ca cel consemnat sînt oricum sortite să dispară. Dar de ce nu se face totul pentru a grăbi această dispariție?

*

Există o pasiune care inobilează, acordînd valoare și sens efortului uman. E sentimentul ce caracterizează atitudinea față de muncă a omului de azi. Acesta e omul care, pe șantiere, la flacăra fierbinte a entuziasmului, modelează nu numai piatra, fierul și betonul ci și un profil spiritual și moral.

Radu NICOARĂ

în obiectiv: **PREȘCOLARUL (II)**

ecuația cu multe necunoscute

anchetă realizată de
Victor COROI

doctor în științe medicale,
medic emerit

dr. Sandu LAZĂR
și **V. SAVIN**

fotografii de Hedy LÖFFLER

Dăm în continuare cuvântul specialiștilor care au binevoit să răspundă la ancheta noastră.

**Tamara OLTEANU-
ROMANIUC**

cercetător științific la Institutul de
psihologie al Academiei

**AFECTIUNEA
ȘI AUTOCUNOAȘTEREA
PĂRINTELUI**

Pînă în momentul nașterii, copilul s-a dezvoltat ferit de orice lovire, de orice oscilație de temperatură, de lumină, de zgomot. Și deodată se află în alt mediu, în care lumina și zgomotele îl lovesc; istovit de efort, el scoate marele strigăt care-i anunță prezența în viață. A venit complet neajutorat și trebuie să înfrunte o lume ce-i este necunoscută și să i se adapteze. Dar el nu e singur, ci pășește pe un teren afectiv ce-i garantează ajutorul.

Ființă receptivă, copilul cumulează influențele mediului ambiant, fixează deprinderile și nu e greu să ne dăm seama că ușurința întipăririi lor depinde de cunoscătorul de afecțiune pe care-l investește cel ce-l plantează în viața socială. Surisul este prima reacție prin care deducem că e mulțumit. Și dacă i se va răspunde la fel, tot prin suris, imitația își va face datoria și-l va înviora chiar și atunci cînd poate e chinuit de senzații neplăcute; comunicarea afectivă poate să învingă durerea.

Deci, în procesul de cunoaștere a copilului, primul comandament este afectivitatea.

Legat de aceasta, țin să amintesc una din greșelile—adeseori fundamentale—pe care le comit părinții: înstrăinarea copilului de mediul familial natural, privarea lui de afecțiunea părintească.

Studiul cazurilor internate în clinica de neuropsihiatrie infantilă de la Spitalul nr. 9 din București în perioada anilor 1961-1964 arată că un procentaj important dintre acestea au drept factor traumatic privațiunea afectivă temporară sau îndelungată, determinată de factori ca: divorțul părinților, plasarea spre educare la bunici, schimbări mai mult sau mai puțin bruște de mediu etc.

În fața unor situații mai dificile, părinții care nu posedă suficiente cunoștințe se mai pot oarecum pregăti citind diverse studii. Dar afecțiunea nu poate să ți-o dea nici un studiu. De aceea aș recomanda în primul rînd părinților: cunoașterea prin afecțiune, prin autocunoaștere și prin autocorectare. Numai după îndeplinirea acestor condiții se poate acționa, cu efecte pozitive, asupra copilului.

Florica ANDREESCU

cercetător științific la Institutul de
științe pedagogice

**ARGUMENTUL LUI
«AȘA FACE TATA»**

Pentru a cunoaște copilul este necesar să-i cunoaștem în primul rînd pe cei din jurul său, deoarece copilul se formează imitîndu-i pe cei ce-l înconjură. Dacă, observînd o anumită comportare a copilului, vei încerca să-i afli cauzele, componentele, circumstanțele în care și-a însușit-o, vei primi răspunsuri ca: «așa face tata», «așa

ce mama» etc. Este argumentul suprem, considerat de copil ca fiind acela care-i dreptățește și-i explică pe deplin comportarea.

Pentru a-și cunoaște copilul, părinții ebuie:

- să-l observe cu multă atenție și în toate circumstanțele;
- să se joace cu el;
- să discute cu el, luându-i în serioasă atenție întrebările, sfera de manifestare a interesului său.

Copilul trebuie cunoscut așa cum este el. Funcție de temperamentul său (timid, reacționând imediat sau cu întârziere la sarcină sau o chemare, curajos sau fricos) să ia măsurile educative necesare. Înainte însă de aplicarea oricăror mijloace pedagogice, e necesar să cunoaștem și starea psihică a copilului, educația urmînd a se face în raport cu această stare.

Prof.

Ariton PETRESCU

director al Liceului de arte plastice,
București

ÎNCLINAȚIILE REALE ALE COPILULUI

Copiii în general le place mult să deseneze, să picteze, să facă mulaje. Acest fapt îi face pe foarte mulți părinți să fie convingeți că fiii și fiicele lor au aptitudini

deosebite în arta plastică. Cu toate acestea, foarte mulți dintre copiii care în perioada preșcolară au fost identificați în familie drept viitori «mari pictori sau sculptori», în anii școlărității «se pierd». Decepția părinților care în asemenea cazuri își văd nerealizate speranțele se datorează în primul rînd necunoașterii întinderii și profunzimii reale a înclinațiilor copiilor respectivi și, ca atare, făuririi unor iluzii nu suficient de întemeiate.

Dar dacă observația directă poate să ducă la cunoaștere, să nu se uite că utilizarea unor materiale de diferite tipuri poate să ușureze această observare și în cazul în care există înclinații reale să le stimuleze și să le dezvolte. Mă refer la planșe, desene, diafilme, jucării ș.a. Cred că în acest domeniu nu am reușit să facem destul pentru copiii noștri, în special sub aspect calitativ. Jucăriile noastre nu corespund

ca estetică, nu sînt suficient de rezistente, unele din ele au un colorit urit, iar altele sînt atît de prost executate, încît falsifică imaginea pe care copilul trebuie să și-o facă despre lumea înconjurătoare. Cînd se omologhează jucării noi nu se face o consultare temeinică a celor mai buni «specialiști» în acest domeniu: copiii. Nu ar fi rău dacă, înainte de a intra în producție, prototipurile de jucării ar fi prezentate în expoziții pe care să le poată vizita părinți, educatori și, mai ales, copii.

În ce privește cunoașterea temeinică a înclinațiilor artistice ale copiilor, cred că observația părinților ar trebui să fie întărită prin cea a unor oameni de specialitate. S-ar putea, de pildă, organiza periodic expoziții (sau concursuri), pe comune, orașe, raioane și regiuni, cu producțiile artistice ale preșcolărilor (și nu numai ale acestora, bineînțeles); părinții ar fi astfel ajutați să și cunoască mai bine copiii, să înțeleagă dacă au realmente înclinațiile pe care ei le bănuiesc și, în felul acesta, să știe în ce direcție trebuie să-i îndrume.

Maricica MATEI

directoare a Grădiniței cu orar normal
nr. 1 a Sfatului popular al raionului
30 Decembrie

CUNOAȘTEREA COPILULUI POATE PREVENI ÎNCĂPĂȚINAREA

N-am să abordez toate problemele cunoașterii copilului, care constituie subiect de discuții deosebit de ample, ci am să mă rezum la una singură: cunoașterea copilului sub aspectul unei trăsături de caracter foarte des întîlnite — încăpăținarea.

Se întîmplă uneori ca atît părinții cît și educatorii să aibă ei înșiși noțiuni confuze despre încăpăținare, înțelegînd-o în mod diferit. Unii o confundă cu perseverența, alții cu spiritul de independență etc., atribuindu-i astfel calități pozitive. De asemenea, sînt interpretate în mod diferit și cauzele încăpățînării copiilor — predomînd prejudecata caracterului ereditar al încăpățînării.

După unii pedagogi încăpăținarea este slăbiciune cu aparență de tărie; după alții, ea are o trăsătură pozitivă — tendința spre libertate — și una negativă: intreruperea activității; încăpățînatul vrea să și impună punctul de vedere numai pentru satisfacția de a și vedea îndeplinită dorința proprie, chiar dacă acest lucru dăunează altora ori îi dăunează lui însuși.

Încăpăținarea este generată nu de o tară ereditară, ci de greșelile de educație ale celor ce au crescut copilul și care în anumite cazuri l-au jignit, i-au trezit neîncrederea sau chiar dușmănia, i-au generat și stimulat sentimentul setei de răzbunare etc. (uneori prin gesturi și fapte aparent mărunte, cum ar fi: «să batem păpușa că nu ne ascultă!» sau «să batem ușa în care ne-am prins mîna» ș.a.m.d.).

Necunoașterea cauzelor și formelor pe care le ia încăpăținarea poate avea urmări foarte dăunătoare pentru formarea și dezvoltarea caracterului viitorului om. Deocamdată suferă de pe urma ei părinții și educatorii. Mai tîrziu, încăpățînatul va intra în cîmfil cu societatea, va avea de suferit el însuși, vor suferi de pe urma acestei trăsături negative de caracter cei din jurul său.

Dacă vom cunoaște bine copilul, vom izbucni să distingem cazurile de neascultare de cele de încăpăținare — deși ca aspect exterior ele sînt asemănătoare. Uneori vom afla, poate cu surprindere, că la baza a ceea ce noi socotim încăpăținare infantilă

stă o boală. Dar cauzele sînt mult mai multe: ele pot fi aflate și în asprimea exagerată a părinților, în lipsa lor de consecvență în cerințele față de copii, în unele durități sau chiar brutalitate, în lipsa de unitate a cerințelor față de copil (tatăl are un sistem, mama altul, bunica un al treilea, educatoarea de la grădiniță un al patrulea etc.), în atmosfera încărcată din unele familii, în nesatisfacerea cerințelor elementare de hrană, îmbrăcăminte și îngrijire a copilului, în răsfațul exagerat etc.

Încăpăținarea e mai ușor să fie preîntîmpinată decît vindecată. Tocmai pentru aceasta e necesară cunoașterea temeinică a copilului.

Prof. dr. Onoriu COMAN

directorul Clinicii de puericultură,
Casa copilului nr. 1, București

DIN PRIMELE ZILE DE VIAȚĂ ALE COPILULUI

Educarea copilului trebuie să înceapă încă din fașă. Ca atare și cunoașterea lui — care trebuie să precedă educarea — e necesar să înceapă din primele zile de viață.

Unul din mijloacele educative cu cele mai bune rezultate este acela al deprinderii copilului, de la vîrsta antepreșcolară, cu îndeplinirea unor sarcini — bineînțeles în raport cu vîrsta și posibilitățile sale psiho-fizice. Acest mijloc educativ poate constitui în același timp o bună cale de cunoaștere a copilului. Vom vedea în ce măsură copilul ascultă și înțelege îndrumările ce i se dau, în ce măsură își însușește disciplina și spiritul de ordine, cum se dezvoltă atenția și spiritul său de observație etc. Cunoșcînd toate aceste coordonate, vom ști ce calități și ce defecte are copilul respectiv. Și, ca atare, vom ști pe ce căi pedagogice trebuie să pășim pentru a-i stimula dezvoltarea calităților și a-i corecta defectele. Trebuie să pornim de la lucrurile cele mai simple cu putință — de exemplu: să dăm sarcină copilului să-și aranjeze în ordine jucăriile — ajungînd apoi la altele mai complexe (mici servicii făcute părinților sau lui însuși etc.).

Desigur că educatorii, medicii pediatri, neuropsihiatrii pot și au un rol mare în cunoașterea și educarea copiilor. Dar primul și cel mai mare rol îl au părinții. Savantul francez, prof. Pinard, spunea încă acum un veac că laptele de mamă și inima de mamă nu pot fi înlocuite prin nimic. De aceea eu cred că pînă la vîrsta de un an copilul trebuie să fie clipă de clipă sub supravegherea mamei sale. De la 1 la 3 ani copilul e bine să crească în creșă; nu sînt însă pentru creșa săptămînală, ci cred că cel mai bine este ca în fiecare seară copilul să fie adus acasă, în familia sa.

C. OLTEANU

șeful serviciului asistență socială al
S.P.O.B.

O SARCINĂ A SOCIETĂȚII ÎNSĂȘI

Cunoașterea copilului este un proces îndelungat și dificil chiar și în familiile în care domnește dragostea, armonia, o viață de familie normală. Cu atît mai dificil devine acest proces în familiile cu deficiențe de structură (concubina), divorțuri, decesul sau abandonul unuia din soți ș.a.). Părintele în sarcina cărui se află copilul — de cele mai multe ori mama — se gasește în asemenea împrejurări într-o situație materială și morală deosebită și sînt rare

cazurile în care această mamă, hărăzită de griji materiale sau cu sufletul sfîșiat ori cu demnitatea sa de om lovită, mai are suficientă tărie morală pentru a se apleca cu aceeași grijă, atenție, căldură, interes, perseverență, asupra copilului ei, în sensul de a-l cunoaște, fiziologic și psihologic, în cele mai mici amănunte.

Tocmai de aceea în asemenea cazuri se impune ca societatea să intervină. Pedagogii și asistentele sociale trebuie să ajute cu priceperea și experiența lor. Primul obiectiv al intervenției ar fi reintregirea familiei. Cînd aceasta nu mai e posibilă, societatea trebuie să facă tot ce-i stă în putință pentru a-l ajuta pe părintele res-

pectiv să-și cunoască și să-și crească bine copilul. Munca de autoritate tutelară a sfaturilor populare este, în acest sens, hotărîtoare, dar fără sprijinul unor organizații de masă și al unor colective obștești (cum sînt, de pildă, cele constituite în cadrul circumscripțiilor școlare) ea nu poate avea rezultate. Un rol important îl au și alți factori. Astfel, Sfatul popular al orașului București a inițiat un complex de măsuri pentru ocrotirea minorilor, în realizarea cărora sarcini de seamă revin serviciilor de asistență socială din policlinicile teritoriale. Unele dintre aceste măsuri îi privesc și pe copiii preșcolari din familiile dezorganizate.

AU CUVÎNTUL PĂRINȚII

În încheierea anchetei noastre ne-am propus să stăm de vorbă și cu un număr oarecare de părinți.

FLORICA PETRE, în etate de 33 de ani, este muncitoare la Fabrica de mase plastice București. A născut și crescut 5 copii, dintre care cel mai mare e în etate de 15 ani, iar cel mai mic, de 6 ani. Soțul este și el muncitor, însă în altă întreprindere: uzinele «Electronica».

— Cum v-ați crescut copiii? Cum ați reușit să le cunoașteți sufletul și nevoile?

— Mai greu primul — din ce în ce mai ușor, cu cît a crescut numărul lor. Cu cît dai naștere mai multor copii, cu cît crești mai mulți, cu atît mai lesne îți este să înveți cum să le cunoști micile bucurii și dureri. Desigur că unii dintre ei au crescut în unele perioade la creșe și la grădinițe, dar ajutorul cel mai mare mi l-a dat soacra mea. Deși e o femeie simplă, a știut să-i supravegheze, să-i spele, să-i hrănească, să-i trimită la școală. Apoi, cu cît cei mai mari cresc în vîrstă, cu atît e mai ușor pentru cei mai mici: se ajută unul pe altul.

Concluzia: acolo unde sînt mai mulți copii, cunoașterea și educarea celor mai mici este ușurată, atît prin experiența mai bogată pe care au acumulat-o părinții, cît și prin ajutorul pe care aceștia îl primesc din partea copiilor mai vîrstnici.

Discutam, în continuare, cu MARIA CRĂCIUN, în etate de 39 de ani, muncitoare în aceeași fabrică. Este mamă a doi copii: unul de 8 ani și jumătate — al doilea de 7 ani.

— Pentru a le asigura toate cele necesare unei bune dezvoltări, pe amîndoi a trebuit să-i cresc în creșă și în cămin. Și cum nu aveam o mamă sau o soacră care să-i supravegheze, a trebuit să recurg la cămin cu program săptămînal.

— Și ce dezavantaje ați întîlnit?

— Nu-aș putea să mă plîng nici de hrana, nici de îngrijirea medicală, nici de educația ce li s-a dat în cămin. Dimpotrivă, am numai cuvinte de laudă. Dar faptul că-ți vezi copilul numai o dată pe săptămîină e dăunător cunoașterii și educației. Mamei i se rupe inima de dor — copilul, la rîndul său, simte nevoia afecțiunii și căldurii căminului părintesc. În condițiile în care-i duceam luni la cămin și-i readuceam abia sîmbătă acasă, nu rareori mă rugam plîngînd ca măcar din cînd în cînd să-i scot cu o zi mai devreme din cămin: «Să vii, mămică, să ne iei de vineri de la cămin, că ne-am săturat să stăm fără tine. O să fim cuminți, dar să vii să ne iei». Desigur că acolo unde există membri ai familiei care stau acasă și copiii mai mari care pot da o mîină de ajutor la creșterea celor mai mici, nu se întîlnesc astfel de situații.

În aceeași întreprindere stăm de vorbă cu tov. MARGA CALOMFIRESCU (30 de ani, contabil; soțul: 35 ani, tot contabil).

— Copilul nostru, în vîrstă de 4 ani, este îngrijit de soacra mea. Femeie relativ tînă, are 51 de ani — în depline puteri, răbdătoare, inimoasă și perseverentă, această bunică dă tot ce poate — și poate foarte mult! — copilului. Micul Cristian este foarte bine îngrijit și se bucură de multă afecțiune din partea acestei bunici excepționale. În același

timp și eu mă apropii foarte mult de el, zilnic, în orele mele libere de după-amiază, îl scot la plimbare și, cu toate că e atît de iubit și de bine îngrijit de bunica sa, copilul așteaptă cu nerăbdare să mă întorc de la serviciu, să mă eliberez de treburile zilnice și să pornim în «activitatea» noastră comună. În felul acesta am reușit să mi-l apropii, să-i cunosc preferințele și dorințele, să i le îndeblinesc. El își cere porția lui de afecțiune și dreptul la joacă, iar dacă nu-l satisfac, îmi reproșează. Apropiindu-mă de el cu căldură, am reușit să-l fac să priceapă că dacă aceste drepturi i se cuvin respectate, la rîndul său are obligațiuni. În felul acesta am ajuns să ne înțelegem foarte bine.

În continuare cerem părerea unui tată: inginerul PETRE BIRLIANU de la Centrala telefonică Victoria. Are o fetiță de 10 ani și un băiețuș de 3 ani; soția sa e salariată tot la M.P.T.

— M-am apropiat foarte mult de copii. Cred că-i cunosc bine, de cele mai multe ori le citesc dorințele din ochi. Ei ne iubesc pe amîndoi părinții foarte mult și deși eu sînt mai sever cu ei amîndoi sînt convingi că le vreau numai binele. Am ținut fetița un an la grădiniță, dar nu s-a simțit bine și, în orice caz, cunoașterea și apropierea de copil n-a avut de cîștigat în acea perioadă. Din cît am reușit să-mi cunosc copiii, am înțeles cîteva lucruri: ceea ce duce la cea mai deplină cunoaștere și apropiere a copilului este înțelegerea și armonia dintre părinți; comportarea copiilor depinde de cea a părinților. Și încă un lucru de amintit: pentru a nu le crea complexe și defecte caracterologice, e necesar ca ambii (sau, în alte cazuri, toți) copiii să simtă în mod egal dragostea și căldura părintească, să nu considere că vreunul din ei este mai apreciat, mai favorizat în raport cu celălalt.

ÎN LOC DE CONCLUZII

Concluziile anchetei de față?

Ele au fost trase de înșiși acei ce și-au spus cuvîntul: copilul, acest fragil material uman care trebuie să fie modelat cu grijă, se cere a fi mai întîi cunoscut. Cunoașterea trebuie să fie înfăptuită nu ca un scop de sine ci pentru realizarea corectă a îngrijirii și educației sale. Căile de cunoaștere sînt diverse — dar comun pentru toate cazurile este faptul că cei chemați să cunoască copilul sînt în primul rînd părinții lui, îndeaproape urmați de educatorii din instituțiile pentru preșcolari.

Educația copilului — urmarea și scopul însuși al cunoașterii lui — este eficientă numai atunci cînd ține seamă de particularitățile morfologice și psihologice ale fiecărui copil în parte și cînd metodele utilizate sînt științific fundamentate, sprijinindu-se în primul rînd pe afecțiune, înțelegere și răbdare

mai bine...
„mentosan“!

de Eugen FRUNZĂ

Discuția organizată e un stimul ent al gîndirii și al acțiunii. Nici nu se poate imagina, cred, rezolvarea multiplelor probleme în producție, în știință, artă, educație, gospodărire obștească, de fapt în toate ramurile de activitate, fără acest mod de confruntare, înfruntare și pînă la urmă direcționare a opiniilor — deci și a eforturilor comune — spre țelul propus.

Îl invit însă pe cititor să compare cele ce urmează cu situația din propriul său colectiv și să observe dacă nu cumva există analogii.

Ședință. Se discută despre produsul X a cărui calitate se cere îmbunătățită. Se caută soluții practice, se tinde la o concluzie unanimă și la adoptarea unor măsuri eficiente.

Dar se poate oare ședință în care să nu vorbească și tovarășul cutare, să-i zicem Adam? Nu se poate! De vreo cincisprezece ani glasul său pretinde a fi ascultat. Cînd tov. Adam se înscrie la cuvînt, nimeni nu se miră: așa se întîmplă de cincisprezece ani. Cînd tov. Adam se scoală de pe scaun și, pînă a demara, își cumpăneste trupul masiv cînd pe un picior cînd pe altul, iarăși nu se miră nimeni: așa face de cincisprezece ani. Cînd tov. Adam promite rîspicat, în cel deal patrulea ceas al ședinței, cum că «eu, tovarăși, voi fi scurt» — cine să se mai mire? Așa promite de cincisprezece ani. Cînd în primele zece minute tov. Adam se ocupă de condițiile în care se desfășoară ședința, înșirînd evenimentele săptămîinii pe arena internațională, toată lumea știe că altminteri nici că se putea. Așa procedează omul de cincisprezece ani. Cînd oratorul scoate apoi în relief importanța inițiativei de a organiza o asemenea ședință avîndu-se în vedere principiul muncii colective, totul e cît se poate de normal, după cum nici teoria de 15 minute asupra rolului criticii și autocriticii, cu sublinieri patetice și universale, nu mai intrigă pe nimeni, pentru simplul motiv că tov. Adam o repetă cu aceeași competență de cincisprezece ani. Cînd apoi, după o pauză energică, tov. Adam trece — vorba dumisale — «scurt și concret la obiectul ședinței», analizînd pe larg munța dactilografelor și aspectul prea puțin arătos al mașinii tovarășului director, hotărînd lucru că aportul său la îmbunătățirea produsului X e atît de evident încît și prezidiul începe să dea semne de boseală. Dar de mirat nu se miră nimeni: de cincisprezece ani tov. Adam aduce același prețios aport în discutarea și soluționarea celor mai diverse sarcini.

Bineînțeles că ideile sale în legătură cu modul concret de perfecționare a produsului X sînt atît de multe încît epuizarea lor într-o singură ședință e de neconceput. De aceea, rezervîndu-și dreptul de a mai analiza problema și în ședințele de secție și ori de cite ori va găsi prilejul, fie la începutul, fie pe parcursul sau la sfîrșitul trimestrului, tov. Adam — după un discurs de circa o oră — își rotește privirea triumfătoare asupra sălii toropite și încheie solemn: «Tovarăși, eu deocamdată atîta am avut de spus».

Iar eu, stîmați cititori, întreb: nu e oare cazul să vă dispensați de oratoria goală a cutărui sau cutărui Adam, dacă-l aveți cumva printre dv.? Nu e pîcat de nervii și de orele măcinate în van? Lămuriți-l o dată pentru totdeauna: ori are de spus ceva folositor și la obiect, ori să ronție bombe «Mentosan» și să tacă!

«Pamfletul săvârșește pentru artă și compensațiile vieții sociale o operă de înviore... El reprezintă pumnul cel mai formidabil dat stupidității umane». (TUDOR ARGHEZI)

cînd „seringa” argheziană înțeapă...

Acum douăzeci de ani, Naționalul bucureștean «descoperea» un dramaturg și îi încredința piesa spre montare unui regizor mai puțin cunoscut dar plin de cele mai bune intenții. A urmat un șir de 47 de reprezentații, cu omor de lume la casă, aplauze înfierbintate ori fluierături indignate în sală și cu un final — adevărată lovitură de teatru: într-o zi, cariera piesei înceta subit, lăsînd sala Studioului cu câteva geamuri sparte și panourile cu câteva afișe rupte...

Dramaturgul se numea Tudor Arghezi. Piesa, «Seringa». Restul e ușor de înțeles: bătaiosul condei al pamfletarului izbea cu știuta-i cutezanță și violență — și prin mijloacele atât de directe ale teatrului — o lume care s-a simțit vexată. Presimțind riscul și vrînd să delimiteze el însuși aria în care își desfășura atacul, Arghezi preciza chiar atunci, în caietul-program din 1947 al spectacolului: «Medicina e o profeție, dacă nu și o vocație de profet... Ajungînd o simplă profesie, aventurieri științifici, lacomi de bunuri și aprigi de câștig, au deviat medicina către teighea. În piesă figurează conflictul, încă latent în societate, dintre medicii miliardarului și medicii datoriei, cărora li se cuvin omagiile nediscutate ale literaturii».

La acea vreme piesa a iritat prea mult. Circulau tot felul de interpretări și comentarii, se încercau identificări ale eroilor cu personaje reale, vehementa scriere argheziană era văzută drept exclusiv o piesă cu cheie, satira era în mod nedrept absolutizată. Piesa a fost scoasă de pe afiș. Douăzeci de ani a stat prin mape, prin sertare, păstrîndu-și în pagini nealterată virulența satirică, căpătînd al timpul și virtuțile unui document al epocii (al anilor 1938 în care era situată acțiunea). Și iată că în stagiunea aceasta o vom vedea din nou jucată. Tot de către Național și tot în sala Studio. De astă dată, în regia maestrului Mony Gheleter. Din vechea distribuție, un singur nume: cel al artistului poporului Costache Antoniu, care a ținut să rejoyce rolul de mică întindere dar de concentrație umoristică al doctorului Drîngă. În rest, o echipă de actori tineri, citiva foarte tineri, unii dintre ei cei mai proaspeți angajați ai Naționalului: aceasta corespunde unei anume intenții regizorale. Dar despre intențiile spectacolului, aflat acum în faza repetițiilor, puțin mai tirziu.

Am fi dorit să stăm de vorbă cu maestrul Tudor Arghezi despre geneza

«Seringii», fapt dramaturgic ce apare singular într-o atât de vastă operă poetică. E drept, solicitarea unui interviu, dar mai ales conținutul întrebărilor privind biografia unei lucrări, ar fi putut părea o erezie, dacă ne gîndim cu cită pudoare a refuzat poetul, o viață întreagă, dezvăluirea oricărui detaliu privind procesul intim al elaborării operelor sale. «Două lucruri nu-mi intră în cap — spune el în 1941 — : «interviul și întrebarea de mai sus («Ce mai scrii?»))».

Și totuși maestrul s-a arătat dispus să răspundă întrebărilor noastre. Sufărînd și reținînd prin cauza aceasta în camera sa de lucru, domnia-sa a avut bunăvoința să ne transmită de alături, prin fiica domniei sale, Mitzura Arghezi, câteva prețioase informații privind trecutul «Seringii» cit mai ales vechile și sustinutele sale preocupări referitoare la scrisul teatral.

— «Seringa» e rezultatul unei destul de lungi experiențe personale, în epocă, pe care am căutat să-l comunic și marelui public...

Arghezi scria piesa în 1943 și era, poate, o răbufnire a nevoii sale de a protesta: «Piesa a fost scrisă în 1943, în lagărul de la Tirgul Jiului, cabana nr. 5, camera numărul 8 — preciza maestrul. Locuim în acest han cu sirmă ghimpată și, neputînd face altceva mai bun, mi-am adus aminte de o făgăduială dată unui director al Naționalului, căruia i-am trimis din lagăr, cu viza și ștampila comandantului, primul critic al piesei. Directorul de atunci, primind «Seringa» s-a cutremurat. Un deținut pus la închisoare de același guvern care-l păstra pe el liber și salarizat nu putea să fie primit nici la lectură».

Firește, piesa nu s-a citit, nu s-a jucat... Atunci.

Maestrul Arghezi ține să ne transmită prin Mitzura (care, trebuie s-o spunem de acum, va interpreta unul din interesantele roluri ale piesei — cel al cinice, extravagantei fiice a miliardarului suferînd, Robert) că prezența unei piese de teatru în opera sa nu constituie nicidecum o preocupare accidentală.

— Tată a început prin a traduce teatru. De tînr încă. Poate că faptul nici nu e știut bine: el a tradus în întregime Molière, între anii 1930 și 1940, a înșinat cu grijă tot acest imens material. Din nefericire, cele mai multe din aceste manuscrise încredințate Naționalului s-au pierdut atunci cînd s-a evacuat biblioteca teatrului: s-au păstrat doar câteva — Avarul, Mizantropul, Domnul de Pourceaugnac. A tradus apoi și din Brecht — Mutter Courage. L-a atras mai cu

seamă genul de teatru scurt, în care nevoia sa de concentrație, de esențializare, se găsea cel mai deplin satisfăcută, conținută Mitzura Arghezi. Ați văzut poate, recent, la televiziune, «Neguțătorul de ochelari» și «Interpretări la cleptomanie»...

Într-adevăr, încă din 1928 Tudor Arghezi anticipa atât de modernul teatru al absurdului în scinteietoare piesete în care incisivitatea sa acidă și umorul rafinat vizau automatismele verbale și de comportament, truismele, aberațiile și nonsensurile curente. «La comisariat», «Scenă autentică» ori acele mici scenete dialogate din «Lume veche, lume nouă» sau «Pagini din trecut» (de felul celor «Doi vecini» care a fost cu ușurință metamorfozată în scenariu de film) atestă vechile preocupări dramaturgice.

— Sînt preocupări care nu l-au părăsit nici azi. Pe masa de lucru a tatei se află două acte din comedia «Dodi-Podi» care îl așteaptă pe al treilea; se află o altă comedie, începută în 1935, «Carac», în care se regăsește ironia tăioasă și fină din «Seringa», de astă dată întoarsă spre lumea literaților; se află un proiect de scenariu pentru un film, «Păcală», citeva idei pentru ecranizarea «Linei», altele pentru o dramă intitulată «Safta»...

Hărnicia legendară, tineretea și vitalitatea spirituală a decanului literaturii noastre nu se dezmint. În fața acestei patimi nestinse cu care zăbovește și azi la masa de lucru marele scriitor aproape nonagenar, în fața acestui respect sfînt cu care săvârșește ritualul muncii scriitorului, ne înclinăm cu pietate pînă la pămînt.

— Să pui în scenă o piesă a lui Arghezi, vă dați seama, e o răspundere care mă obosează — ne împartășește regizorul Mony Gheleter.

Da, firește, în primul rînd o răspundere. Înțelegem. Regizorul vede în lucrarea argheziană satira virulentă a unor practici medicale ce însoțeau legitim o anume societate. Dar nu numai:

— Ci și o acuză amară la adresa celui «drum spre înaltă societate» sau chiar al pur și simpluului «drum în viață» la care erau nu o dată constrînși odinioară tinerii intelectuali de talent. O carieră științifică se obține adesea — cum i se întîmplă în piesă doctorului Scarlat — cu prețul unei căsnicii artificioase, magnații își cumpărau pe atunci ginerii cu titlu ca pe un obiect de licitație. Mi se pare foarte valoros acest caracter de documentar istoric al piesei maestrului Arghezi: e o istorie aflată încă la doi pași de noi, dar devenită realmente istorie și pe care linăra generație nu strică de loc să o cunoască. Piesa aceasta, cred eu, trebuie să intereseze în primul rînd tinerii, lor le adresez în special spectacolul...

Poate de aceea regizorul a apelat la o echipă de actori tineri: rolul principal, cel al doctorului Scarlat, un tînr talentat dar slab în fața tentațiilor unei societăți corupte și pe care această societate reușește să-l altereze, e încredințat lui Traian Stănescu; Vera, tînră pe care Scarlat o va părăsi pentru a face un mariaj «de afaceri» cu fiica magnatului Robert, va fi interpretată de Rodica Popescu, aflată la primul ei rol pe scena Naționalului; dr. Haralamb capătă înfățișarea și delicatetea lăuntrică a lui Const. Diplan; Gh. Cozorici va alătura acestei tinere echipe energia, forța personalității sale artistice, creînd un «tînr furios» de mare puritate morală, personaj care e însuși resortul dinamic al piesei.

— Piesa e, de bună-seamă, o piesă-pamflet. Vom vedea deci un pamflet scenic?

— N-aș spune. Piesa nu-mi permite — cred eu — oricît de violentă îi este satira, să apelez la grotesc. Am impresia că aș greși dacă aș caricaturiza personajele, am însă obligația de a le caracteriza limpede, subliniat, apăsător chiar — dacă

vreți. În «Revizorul» sau în unele piese caragaliene, de pildă, unde aproape toate personajele sînt atinse de aceeași amoralitate, poți să mergi cu pamfletul pînă la buf, pînă la grotesc; dar în «Seringa», unde se mișcă eroi foarte umani, inimoși, reali, nu poți să-i alături pe aceștia unor marionete dezumanizate. Asta nu înseamnă însă că voi neglija izbucnirile de umor ale piesei, dimpotrivă: elementele de comedie — și cit de suculent și țîșnește adesea umorul arghezian din replicile și situațiile piesei — fac parte din arsenalul tehnic al piesei și vor fi intens valorificate. Satira va reieși dintr-o bună caracterizare și punere în lumină a verbului arghezian...

Regizorul îi plac mai ales acele istorioare-parabole cu care e împănănt întreg textul piesei:

— Sînt scrise în spiritul cel mai arghezian cu putință, cu poezia acidă și economia de expresie specifică maestrului. Sînt niște mici tablete geniale despre medici, bolnavi, medicină: fiecare cuvînt cade exact unde și cum trebuie. Mă impresionează de altfel profund grija scriitorului pentru cuvînt: cînd ne mai trimite cite o mică transformare pe text, se vede preocuparea de a găsi expresia cea mai potrivită, cuvîntul cel mai propriu. Doresc mult ca în spectacol fiecare replică, fiecare vorbă să-și găsească rezonanța cuvenită.

Așadar, să așteptăm un spectacol străbătut, în primul rînd, de un respect adînc față de textul arghezian, față de ritmul său interior, față de intențiile sale. Firește, un spectacol potrivit cu sensibilitatea și înțelegerea pe care ni le-au dat cei douăzeci și ceva de ani în care ne-am mutat dintr-o istorie în alta.

Sanda FAUR

coperta noastră

actrița Ileana PREDESCU

Fotografie de Hedy LOFFLER

Ileana Predescu ilustrează poate cel mai desăvîrșit ideea de actor polivalent, «nespecializat» pe un anume tip de roluri, de actor ce poate ataca cu egal succes orice partitură dramatică. În Shakespeare («Cum va place?») sau Schiller («Întrîgă și iubire»), în Shaw («Cezar și Cleopatra») sau Ionescu («Scăunele»), în rolul Casandrei antice («Orestia» de Eschil) sau a contemporanei Ada («Passacaglia» de Titus Popovici), ea e cu egală vibrație și autenticitate ingenuu și pasională, cochetă ori tragică, clasică ori modernă. O vom vedea în curînd pe scena teatrului «Bulandra» în rolul Alison din piesa «Privește înapoi cu minie» de John Osborne.

uzine, monumente și flori la sud de dunăre

— secvențe dintr-un itinerar bulgar —

de Nicolae RĂDULESCU
fotografii de Elena GHERA

Redus la schema unui sumum metaforic, tabloul amplu divizat în mii de imagini — și totuși unitar printr-o inefabilă dominantă de stil — se concentrează pe un cer întunecat de ploaie și pe un lan de garoafe roz, stropite cu lumină prin sticla translucidă a serei. E impresia cu care am venit din Bulgaria după o călătorie de-a lungul a două din marile ei șosele, o călătorie într-un anotimp fără soare și totuși blind, cum mi s-a spus că sînt majoritatea iernilor în această parte a lumii. La Sofia, la Tîrnovo, la Varna, ploua. Șerpuitul depărtat al unui tren pe fundalul munților învăluși în neguri mi-a amintit, într-o dimineață, de Valea Prahovei noastre, de Carpații noștri văzuți de la altitudinea unei trecători. Dar confuzia nu persistă — în fond peisajul e diferit, piatra, arborii, casele făcînd corp comun într-o compoziție de altă factură...

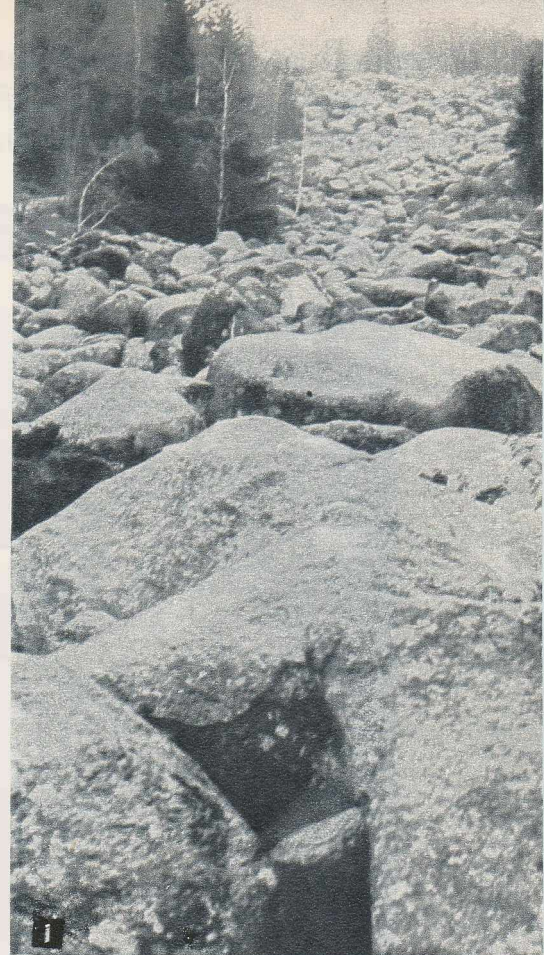
La Plovdiv vara se insinua tenace sub bolțile miilor de metri pătrați de sere, sugerînd într-un fel celebra vale cu trandafiri din mănoasa cîmpie a Traciei.

UN BUCHET DE FLORI PENTRU FIECARE EUROPEAN

Tatăl și tatăl tatălui au lucrat în grădini, au cultivat legume și flori și au întemeiat o tradiție de familie. El, Iordan Alexandrov Naumov, și-a petrecut printre aceleași plante 25 de ani de viață. Alternanța culturilor îngrijite de el, pe solul fertilizat cu îngrășăminte savant combinate, se supune unei programări al cărei criteriu e în primul rînd rentabilitatea; garoafele, lălelele, zambilele cultivate aici sînt prezente pe piețele Londrei, ale Berlinului sau Vienei, mai ales

atunci cînd podoaba florală a pămîntului s-a ofilit sub amenințarea zăpezii. Serele întreprinderii Texim, unde lucrează zeci de horticultori experimentați — Naumov fiind printre cei mai vîrstnici — se înșiruie de-a lungul cîtorva kilometri, în marginea șoselei. Reprezintă, sub raport tehnic, ultimul cuvînt. Au instalații moderne care produc și mențin între limite precise un microclimat favorabil și sînt dotate cu utilaje mecanizate — între care tractoarele «Bolgar», de mici dimensiuni, atrag atenția în primul rînd prin multitudinea posibilităților lor de utilizare.

Un calcul aproximativ arată că Iordan Naumov a cultivat, în sfertul de veac

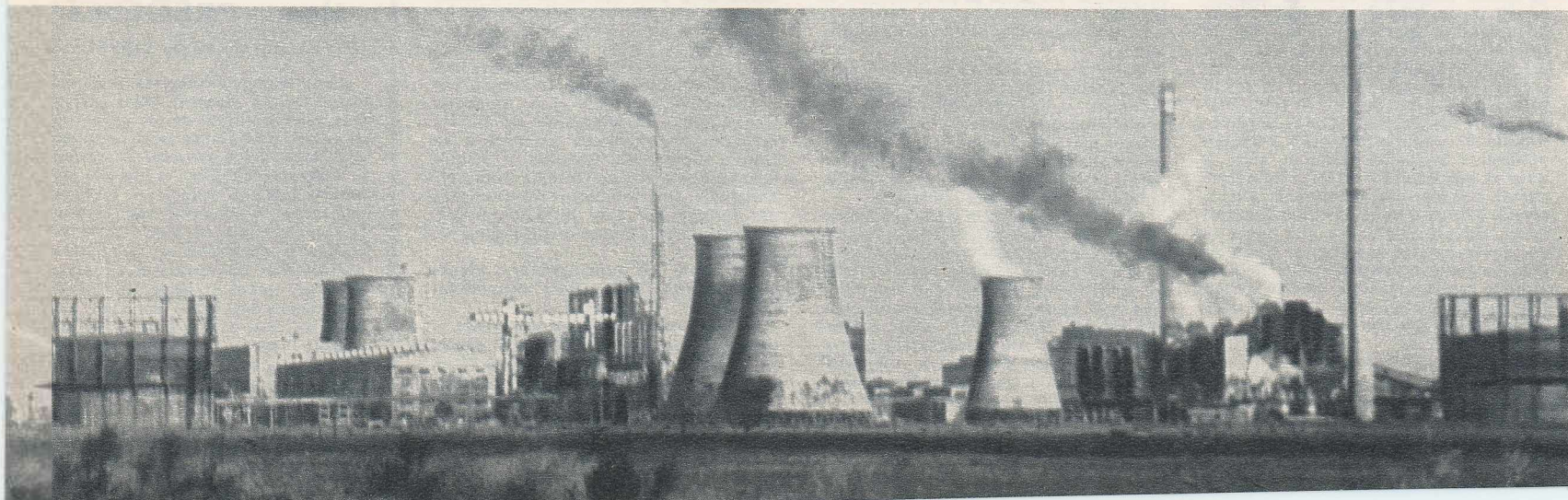

1 Valea cu pietre ovoide, așa-numita pădure de piatră de la Zlatne Mostove, nu reprezintă altceva decît morenele unui ghețar dintr-o eră străveche.

2 Operă a unor meșteri anonimi din secolele XI-XIII, biserica de la Boiana atrage nenumărați vizitatori. Dar în zilele ploioase porțile monumentului sînt închise. E o expresie a griii deosebite cu care sînt ocrotite valoroasele picturi murale din interior.

3 Vedere generală a Combinatului de îngrășăminte azotoase de la Stara Zagora, creație a regimului democrat-popular.

4 Vechiul oraș de la poalele Vitoșei, Sofia, înțînerește văzînd cu ochii. Noile construcții ridicate în vecinătatea străvechilor monumente îi conferă un farmec specific.

al carierei lui, atâtea flori încît fiecare locuitor al Europei ar fi putut primi de la el cîte un buchețel cu 3-4 fire. Miliarde de plante îngrijite în aceste grădini ce nu depind de capriciile atmosferei își dau rodul în fiecare an, aducînd venituri importante statului bulgar.

Un lan de garoafe roz sub cerul de sticlă... Un om, și mulți alții ca el veghind viețile atîtor firave podoabe vegetale, menite să aducă prosperitate și farmec în mii. poate milioane de case. Am reținut impresia cu care am plecat de aici ca pe una din cele mai vii din toate cîte mi s-au imprimat pe retina în această călătorie.

Afară ploaia așternea sub zare bizare neguri albastre.

PE URMELE UNUI TRANSPORT DE ZINC

Pe malul Mariței, în Plovdivul de azi, tîrgul internațional sugerînd ritmica de volume a litoralului bulgar — aceeași arhitectonică armonios integrată în peisajul specific — respiră calm liniștea etapelor dintre «ediții». E locul unde în fiecare an întreprinderile industriale ale Bulgariei, alături de firme din numeroase alte țări, expun produsele lor. Sînt cunoscuta aprecierile favorabile pe care întreprinderile industriale bulgare le-au dobîndit pentru calitatea exponatelor prezentate. Am vizitat una dintre aceste

uzine — Combinatul de metale neferoase de lângă Plovdiv. Creație a regimului democrat-popular, acest obiectiv industrial pune în valoare zăcăminte metalifere altădată lăsate în părăsire, dînd economiei naționale a Republicii Populare Bulgaria importante cantități de zinc și plumb și diverși compuși ai acestor metale. Pe filiera transformării lavei incandescente în lingouri lucrau doar cîțiva muncitori, operațiile de turnare fiind realizate cu ajutorul unor agregate complexe, mecanizate și automatizate. La rampa de recepție stive de bare de zinc, ștanțate cu marca uzinei, erau încărcate în vagoane. «Un transport care merge la export», ni s-a spus. Seara, în portul Burgas, aceleași vagoane se aflau la rampa de descărcare. Lingourile adunau toată lumina rece a asfințitului și o trimiteau în reflexe albe spre noi. Marea, agitată și sumbră, rostogolea valuri spre plajele pustii, deasupra cărora se aprindeau constelațiile de lumini ale nenumăratelor complexe hoteliere risipite de-a lungul întregului tîrm, de la Ropotamo la Nesebăr și la Varna, cu Nisipurile ei de Aur.

ARICII AU FOST MAI ÎNTÎI

Tîrmul maritim al Bulgariei atrage mii de turiști în fiecare sezon estival. E tîrmul cochetelor vile cuibărite în coasta muntelui care coboară direct în mare, al restaurantelor fantezist concepute în stilul hanurilor tradiționale, al hotelurilor

moderne, al «locuințelor lacustre» cu pereți de sticlă și aer condiționat; e tîrmul năpădit de buruieni de pe vremuri, în care își aflau cuiburile milioane de șerpi. Înaintea constructorilor au fost aduși aici... aricii, aceste animale țepoase transportate cu camioanele din toată Bulgaria și puse să stîrpească periculoasele reptile. Amănuntul e amuzant și se înscrie în anecdotică obișnuită cu care este delectat turistul străin ce vine să viziteze locurile. Faptele s-au petrecut însă întocmai așa. Am vizitat la Nisipurile de Aur restaurantele «Sat indian», «Șatră de țigani», «Moara», «Sălaș călugăresc», «Corabia», în ale căror compoziții originale arhitecții au folosit cu incredibilă fantezie nenumărate elemente de culoare locală și pitoresc. Piatra din partea locului — calcar alb cu reflexe mate pe fețele neșlefuite — lemnul, fierul forjat, policolorura de vinil și poliuretana și-au dat mîna, unindu-se în lucrări care încîntă și atrag.

Iarna, liniștea litoralului cheamă nostalgic amintirea plajelor pline de trupuri bronzate. E totuși un privilegiu să cunoști toate acestea în ipostaza lor hibernală. Pe unde au umblat mai întîi aricii, urcă alei stilizate spre vile frumoase, așezate în terase, un fel de Tîrnovo marin cu deschidere spre apele fără margini: în locul hațșurilor de ierburi și mărăcini — luxuriante grădini. Din loc în loc ziduri în ruine, străvechi vestigii ale unor civilizații și ale unor vremuri apuse te îndeamnă să-ți abați pașii pe sub arcele lor. Le găsești și la Sozopol, la

Burgas și în alte puncte de pe litoral. De fapt întreaga Bulgaria e plină de monumente și ceea ce de asemenea atrage atenția aici este grija cu care sînt ocrotite.

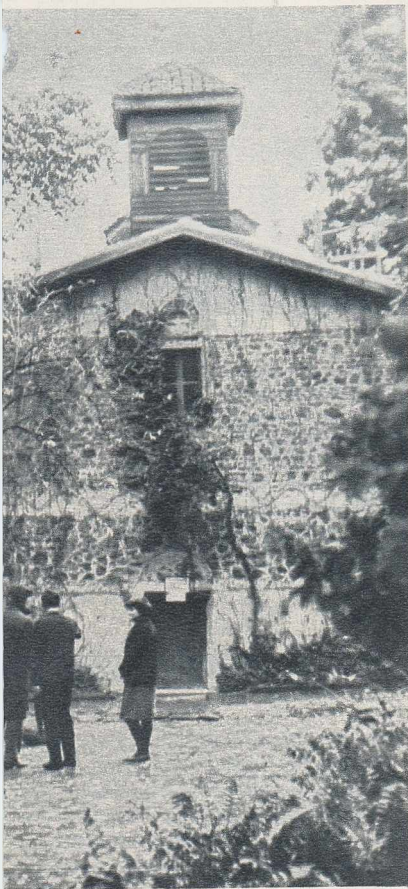
ÎNCHIS PE TIMPUL PLOII

După un raid prin Sofia, de-a lungul cartierelor noi, catedrala Aleksandr Nevski, cu cupola ei de aur (cel dintîi punct pe harta orașului identificat din zborul razant al «IL»-ului care ne-a adus pe aceste meleaguri) ne atrage în liniștea pioasă a somptuosului său muzeu subteran — o extrem de valoroasă colecție de icoane vechi, opere ale unor meșteri populari despre care legenda și istoria au păstrat mărturie mișcătoare. Aici se află și macheta sanctuarului trac descoperit în sudul Bulgariei, acum închis ermetic pentru a feri fresca de degradare prin contactul cu umiditatea din atmosferă. Ni s-a vorbit despre preocupările specialiștilor care caută o soluție spre a oferi totuși vizitatorilor posibilitatea de a privi acest monument unic în felul său, fără a-i pune în pericol existența. Un periscop introdus în incintă sau o atmosferă creată artificial și întreținută constant prin mijloace automate? Poate și una și alta. La Boiana, în apropierea Sofiei, multiseculara biserică e închisă. Același motiv — ploaia. Aburii atmosferei sînt vrăjmași ai picturii murale. Vizitatorii tac calea întoarsă apreciînd grija lăudabilă cu care e învăluit monumentul. Le rămîne totuși de văzut faimoasa pădure de piatră de la Zlatne Mostove, o vale largă plină de stînci ovoide care nu reprezintă altceva decît morenele unui ghețar dintr-o altă eră. Mai sus, în munți, și mai jos, spre șesuri, sînt monumente închinatelor miilor de jertfe cu care poporul bulgar și-a cucerit libertatea. «Aici au fost executați partizani», spune ghidul, și mașina oprită la baza unui obelisc lasă loc să treacă altor turiști veniți să vadă și să se cutremure. Sute de monumente de acest fel vorbesc în graiul lor mut despre eroismul acelor înaintași care de-a lungul secolelor au pregătit eliberarea. Pleven, orașul uzinelor textile, al fabricilor de ciment, al întreprinderilor de alimentație și al celor de prelucrare a metalelor, un oraș modern, pulsînd în ritmul specific al contemporaneității, are în subsolul său o necropolă a eroilor: osemintele ostașilor români și ruși care au căzut jertfă în luptele de la 1877 pentru scuturarea jugului otoman.

Pe șoseaua de coronament care învăluie lacul de acumulare al celor două hidrocentrale de pe riul Iskăr, un monument închinat partizanilor căzuți în lupta împotriva fascismului ne reține atenția. Oprim, cercetăm piatra roșie în care a fost dăltuit, descifrăm cuvintele gravate pe soclu. Sub parapetul șoselei apa clipește vag, trimițînd în văzduh emanații de umezală. Acesta e rezervorul de apă al Sofiei, lucrare hidrotehnică de mari dimensiuni, creație recentă a constructorilor bulgari. Aceștia sînt munții în care s-au plămădit, prin eroismul legendar al poporului, victoriile ce stau la baza succeselor de azi ale Bulgariei.

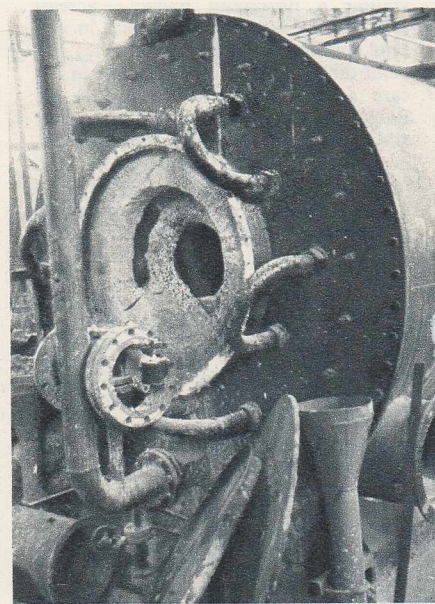
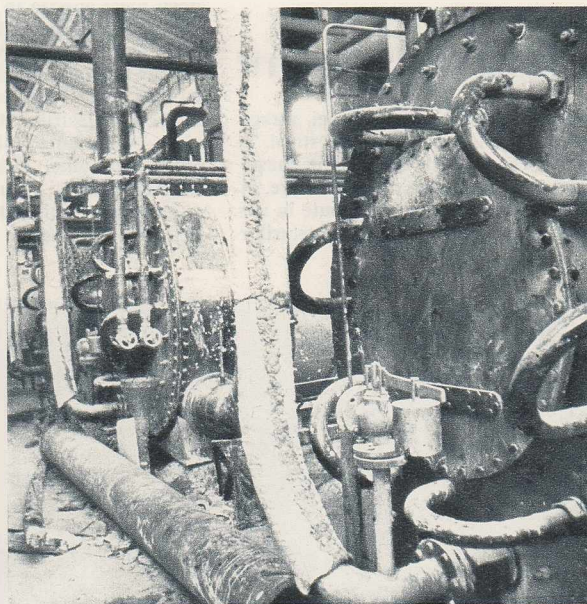
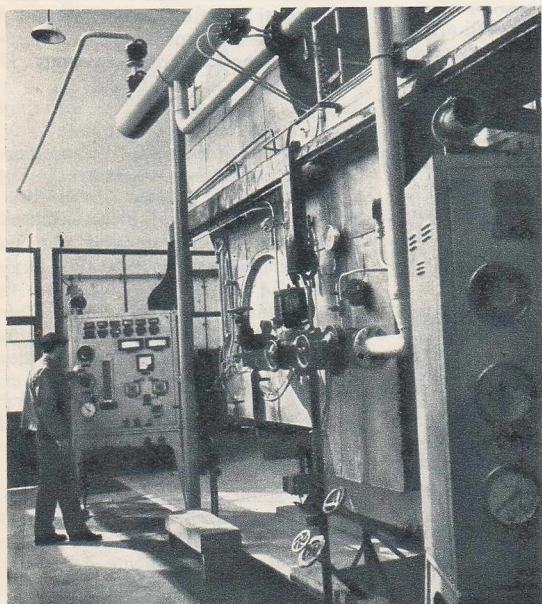
O seară petrecută în compania lui Kliment Tacev, scriitorul care cunoaște limba română fiindcă a locuit o vreme la noi (una dintre piesele sale de teatru a fost tradusă și pusă în scenă la Teatrul de stat din Pitești), și a subtilului poet Dmitri Dublev. Coborîsem de pe Vitoșa, încărcat de farmecul unui peisaj auster dar plin de armonie, într-o Sofie luminată sideral de neonul bulevardelor. Am vorbit despre succesele scriitorilor bulgari, despre operele lor inspirate de viața nouă a acestei țări și de trecutul ei eroic. O seară de neuitat, cum de neuitat a fost toată această călătorie de-a lungul Bulgariei, într-un anotimp fără soare, dar la fel de frumos aici ca toate anotimpurile.

O seară petrecută în compania lui Kliment Tacev, scriitorul care cunoaște limba română fiindcă a locuit o vreme la noi (una dintre piesele sale de teatru a fost tradusă și pusă în scenă la Teatrul de stat din Pitești), și a subtilului poet Dmitri Dublev. Coborîsem de pe Vitoșa, încărcat de farmecul unui peisaj auster dar plin de armonie, într-o Sofie luminată sideral de neonul bulevardelor. Am vorbit despre succesele scriitorilor bulgari, despre operele lor inspirate de viața nouă a acestei țări și de trecutul ei eroic. O seară de neuitat, cum de neuitat a fost toată această călătorie de-a lungul Bulgariei, într-un anotimp fără soare, dar la fel de frumos aici ca toate anotimpurile.

vinovații n-au nici o vină?

Trebuie să recunoaștem că e foarte greu să stabilești dacă o afirmație este adevărată, atâta timp cât și negația ei se justifică, în mod aparent logic, cu absolut aceleași argumente. Un soi de sofistică ciudată, pusă la punct de circumstanță pentru a acoperi nevoia unor explicații temeinice, își face loc ori de câte ori se cere motivarea unor deficiențe care implică răspunderi materiale. Iată, de pildă, cazul unui faimos cazan de aburi realizat de uzinele «Vulcan» și trimis — parcă nu să-și îndeplinească menirea, ci să producă necazuri — Fabricii de cabluri și materiale electroizolante din București. E o poveste veche. Își află începutul în anul 1963, când au fost cheltuiți, până la unu, cele 748 000 lei prevăzute în devizul de execuție. Sfirșit n-are. Ar fi niște promisiuni pe baza cărora s-ar putea spera într-o soluționare definitivă, la sfârșitul anului curent. Ar mai fi și niște bani prevăzuți să fie cheltuiți ca să se grăbească o dată sfârșitul acesta (72 000 lei). Despre ce va fi nu ne permitem să discutăm. Să vedem însă cum s-au petrecut lucrurile.

Între cazanele fabricate de uzinele «Vulcan» se află și cel reprezentat în fotografie. Ce-i drept, la început a produs și el ceva necazuri beneficiarilor. Între timp însă, defecțiunile de construcție au fost remediate. Dar nu de către uzina constructoare ci de specialiștii beneficiarului. Ceea ce nu s-a rezolvat încă: lipsa unui ventilator pentru evacuarea gazelor emanate din focar. După aprecierile conducerii uzinelor «Vulcan» se va lichida și acest neajuns. Dar la sfârșitul anului curent. Nu e prea târziu?

O poveste cu cazane Vuia. Cel din fotografia din stînga a fost livrat de uzinele «Vulcan» cu o izolație termică necorespunzătoare. Ca să-l pună în funcțiune totuși tehnicienii chemați să facă remedieri au recurs la o soluție extremă: demontarea unui alt cazan de același tip (fotografia din dreapta) și echiparea celui dintîi.

Octombrie 1960: a intrat în lucru un proiect pentru cazanul de aburide tipul «CR 9». Cazanul a fost executat la «Vulcan» (între 28.VII.1961 și 28.II.1962) și însemnat cu numărul de fabricație 5 175/1961. Beneficiar — Fabrica de cabluri și materiale electroizolante (F.C.M.E.).

23 iulie 1963: au început probele cazanului. Firesc era să urmeze o perioadă de 72 de ore de încercări, în care noua creație a tehnicienilor de la «Vulcan» să-și etaleze remarcabilele virtuți. Dar proba n-a avut loc. Fiindcă la aprinderea gazelor naturale în focare, cazanul a explodat pur și simplu. Au urmat îndelungi remedieri, alte probe..., alte explozii. Cu aparatură automată incomplet livrată (chiar și pînă în ziua de azi), cu o bogată arhivă de acte care constată defecțiuni (între altele, la 7.VI.1965 controlul Inspectoratului de stat pentru cazane și instalații de ridicat — inginer D. Bolocan — constată că numai după 520 ore de

funcționare, fără comandă automată, cazanul amintit prezintă defecțiuni de etanșare etc.), neomologat de forul competent, acest «CR 9» ajunge cu o biografie foarte încărcată pînă la sfârșitul anului trecut, cînd...

la 6 septembrie 1966: răspunzînd unor insistente intervenții ale organelor de control tehnic și economic, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini hotărăște să se remedieze definitiv pînă la 31.XII.1966 toate defecțiunile semnalate la acest cazan. Dar la data respectivă nu se făcuse încă nimic. «Eu, să fi fost în locul celor de la minister — spunea un inginer de la Fabrica de cabluri și materiale electroizolante — m-aș fi supărat». Dar nu s-a supărat nimeni. Dimpotrivă, au schimbat din nou termenele. Și au mai alocat niște fonduri. Se pare că la iarnă beneficiarii vor avea în sfârșit căldură, fiindcă în iarna care a trecut au dus-o cam greu la acest capitol. Și să nu uităm: fabrica în cauză are două hale

noi în producție, pe care va trebui, oricum, să le mențină la o temperatură corespunzătoare.

Într-adevăr, e foarte greu să stabilești cine poartă răspunderea într-un asemenea caz. Fiindcă iată ce spune ing. Romeo Virgolici, inginerul șef de concepție al uzinelor «Vulcan».

«Cazanele noastre sînt bune. Am fabricat pînă acum cîteva sute». (Dar multe nu funcționează cum se cuvine, replicăm noi: vezi cazanele livrate întreprinderii de prefabricate «Progresul», vezi pe cele de la Fabrica de stufe de mobilă etc., etc.).

«Am fabricat cîteva sute, da — continuă ing. Virgolici. Faptul că unele au defecțiuni nu constituie o dovadă pentru slaba calitate a produsului nostru, deoarece există un cazan de același tip care funcționează la noi, la «Vulcan». Acesta merge foarte, foarte bine».

Iată, în sfârșit, un argument. Bieții oameni au fost criticați neîntemeiat.

Ce tot spun unii și alții, de vreme ce cazanul lor e atît de bun? Nu, hotărît lucru, cauza trebuie să fie cu totul alta.

«Incompetența personalului de exploatare din întreprinderile beneficiare — ne sugerează ing. Virgolici — e adevărată cauză. Ei nu știu cum să folosească produsul nostru. Și... inerția aparatului automate de pornire. Înțelegeți? Vrea omul să aprindă gazele în focar. Aparatele au o inerție funcțională, nu? (Ne aflăm totuși pe terenul electronicii — n.a.) Ies gazele, scînteia întîrzie, apoi, cînd se produce, urmează explozia. Pereți ruși, avarii. Le reparați, nu zic nu. Dar nu mai ies ca la început. Asta-i tot».

Și totuși a mai rămas ceva de stabilit. Cine s-a preocupat pînă acum de depistarea acestor deficiențe de concepție, de execuție și exploatare, de găsirea unor remedii eficiente? Pe cîte știm, nimeni. Proiectul cazanului «CR 9» a rămas în detaliu același, deși de-a lungul a cîțiva ani au apărut

destule elemente care ar fi putut sugera că e un proiect departe de a fi perfect. Îmbunătățirile ce s-ar fi cuvenit să fie efectuate n-au mai intrat în sfera de preocupări a cuiva, totul a mers înainte, dovedind indiferență atât din partea uzinei constructoare cât și a Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini.

Dacă e adevărat că fiecare din neajunsurile amintite produc pagube materiale mai mult sau mai puțin importante (ceea ce e în afară de orice discuție) atunci se pune întrebarea: cine va fi tras la răspundere pentru ele? Din ghemul încâlcit al argumentelor, al hîrtilor justificative, se ivește ici-colo cite un fir.

Dar cum se pot strecura și abateri ca cele semnalate mai sus? Valoarea bănească a pierderilor înregistrate atunci când o obligație nu e respectată pînă la capăt nu poate fi trecută cu vederea. Și să reținem: adesea pot surveni, ca urmare a unor neglijențe fie ele și mai mărunte, accidente cu urmări tragice.

Luni 20 martie 1967: la centrala termică a întreprinderii «Mătasea populară» din Capitală, unde de cîțva timp funcționa un cazan de abur construit la «Vulcan», unul de aburi sub presiune a explodat accidentînd mortal un lucrător. Imediat, sau aproape imediat, o vie mișcare s-a produs în rîndurile celor asupra cărora s-ar fi

putut abate aripa sumbră a vinovăției. (Primii în ordinea importanței: reprezentanții Uzinei mecanice-Bacău care a executat ventilul, ai uzinelor «Vulcan» care l-a montat).

Nu i-a mobilizat nimeni. Doar știrea nudă, ajunsă la urechile lor, a fost de ajuns să-i pună în mișcare. Și au venit, luînd act, cu sinceră părere de rău, de tragicul accident. Dar erau destul de senini, detașați de caz; se străduiau să ridice cît mai vizibil din umeri. «Într-adevăr, o nenorocire regretabilă. Într-adevăr, ne pare rău. Dar nu pe noi ne privește chestiunea. Poate pe alții»...

Nu ne propunem să pornim pe urmele anchetei judiciare la finele

căreia se vor stabili, cu siguranță, răspunderile în acest caz. Vom reține doar zelul neobișnuit cu care cei aflați pe filiera responsabilităților s-au grăbit să caute, prin hîrtii și dosare, justificări ale nevinovăției lor. Dar pînă la a se ajunge aici cine a meditat, măcar o dată, la calitatea unui banal ventil sau la siguranța pe care o reprezenta funcționarea lui?

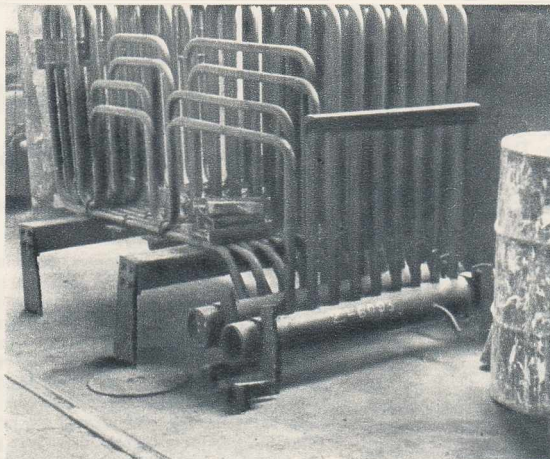
Cînd se vor lichida toate aceste lip-suri? Așteptăm din partea celor în drept, și în primul rînd din partea Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, un răspuns edificator.

R. NICOLAE

Fotografii de **S. STEINER**

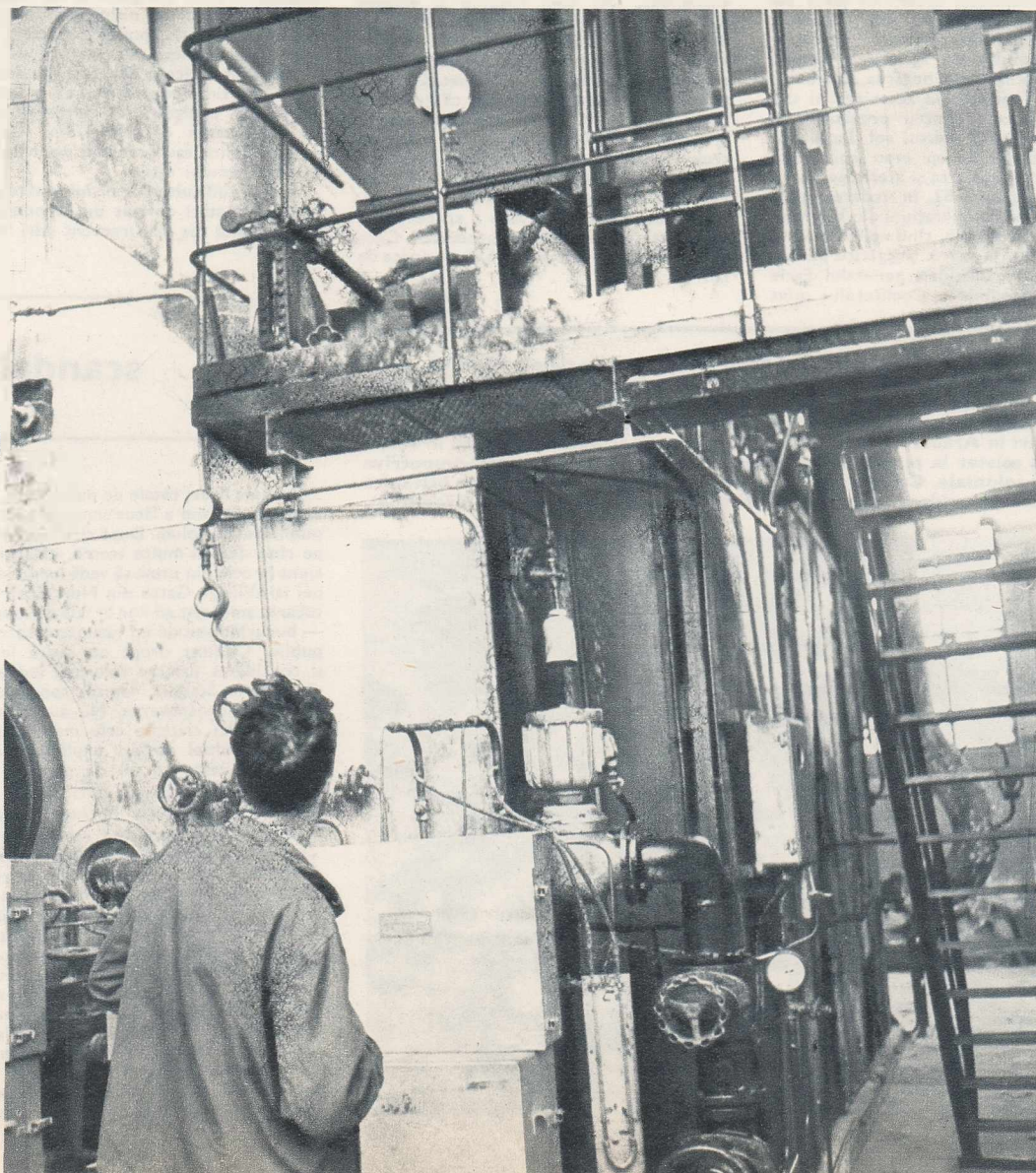

Întreprinderea de prefabricate «Progresul» din București are un cazan de abur tip «CR 9» care trebuia să fie dat în funcțiune la 31 decembrie 1966. Dar, precum se vede în fotografia de mai sus, el se află încă în construcție. Se pare că uzinele «Vulcan» au uitat să livreze la termen acest cazan. E bine totuși că și-au adus aminte.

«Acele echipamente auxiliare pentru cazanul tip «CR 9», aflat în centrala termică a Fabricii de cabluri și materiale electroizolante din București. Dat în exploatare, după multă vreme de inactivitate, deși încă nu îndeplinește condițiile ce se impun pentru a avea o funcționare sigură și eficientă, el va mai suferi o serie de modificări și completări. Deocamdată, deși trebuie să fie echipat cu aparatură automată de comandă, funcționează tot pe baza unor comenzi manuale. Motivul? O parte a echipamentului electronic necesar n-a fost încă livrată, iar o altă parte nu funcționează cum trebuie.»

Acesta este cazanul a cărui biografie încărcată de evenimente nedorite a început în 1961 la Fabrica de cabluri și materiale electroizolante din București. Dat în exploatare, după multă vreme de inactivitate, deși încă nu îndeplinește condițiile ce se impun pentru a avea o funcționare sigură și eficientă, el va mai suferi o serie de modificări și completări. Deocamdată, deși trebuie să fie echipat cu aparatură automată de comandă, funcționează tot pe baza unor comenzi manuale. Motivul? O parte a echipamentului electronic necesar n-a fost încă livrată, iar o altă parte nu funcționează cum trebuie.

— Spuneți că pornirea cazanului «CR 9» de la F.C.M.E. s-a făcut de un personal necorespunzător sub raportul calificării. Dar unde era specialistul uzinelor «Vulcan», tovarășe ing. Virgolici? Doar probele se efectuau sub supravegherea constructorului!

— ...?

— Asistența tehnică în perioada de garanție nu este o obligație a uzinei constructoare?

— Da.

În fond respectarea clauzelor contractuale, între care calitatea produsului, este una din cele mai importante, apare ca principala obligație pentru o uzină care lucrează pentru un beneficiar oarecare. Din păcate, cîteodată își face loc lipsa de răspundere, exprimată foarte plastic în expresia: noi ne-am făcut datoria, ei să se descurce cum cred. Aceasta trădează un fel de a gândi care nu poate fi tolerat. Uzinele «Vulcan» produc sute, mii de repere, din care unele de înaltă tehnicitate.

neoficial și oficial

Așadar, la Washington s-a anunțat că, de la 1 aprilie, bazele militare din Thailanda sînt folosite de S.U.A. în războiul împotriva Vietnamului. Oficial, se recunoaște pentru prima oară folosirea teritoriului thailandez în angrenajul militar nord-american din Asia de sud-est. Se știa mai de mult că în Thailanda staționează bombardiere americane care participă la raidurile ucigătoare asupra pămîntului vietnamez, dar autoritățile de la Washington și Bangkok au negat tot timpul acest lucru.

Neoficial, s-a aflat însă că americanii au investit zeci de milioane de dolari pentru amenajarea unor noi complexe militare în localitățile thailandeze Utapao și Sattatthep. Cînd în presa internațională au început să apară ample reportaje despre noile baze militare ale S.U.A. în Thailanda, senatorul Fulbright a cerut audieri publice în Comisia senatorială pentru afacerile externe. Propunerea lui Fulbright a fost respinsă. Conspirația tăcerii în jurul bazelor militare americane din Thailanda servea la camuflarea planurilor de extindere a războiului de agresiune dus de S.U.A. în Vietnam, iar negarea rolului pe care-l joacă Thailanda în acest război slujea drept paravan pentru pregătirile în vederea amplificării acestui rol. Bazele de la Utapao și Sattatthep erau construite special pentru decolarea și aterizarea bombardierelor gigant B-52, în vederea apropierii de teatrul de operațiuni din Vietnam. La începutul acestui an, cînd noile baze din Thailanda erau, în mare, pregătite pentru scopul ce li s-a destinat, generalul Earle Wheeler, președintele Comitetului mixt

al șefilor de state majore din S.U.A., a făcut o vizită la Bangkok. Vizita avea un caracter oficial, dar nu i s-a precizat scopul. Trecerea de la negarea prezenței militare americane în Thailanda la recunoașterea ei a înregistrat, cu această vizită, o fază pregătitoare. Iminența transferării bombardierelor B-52 din Guam în Thailanda a dus la precipitarea unor asemenea etape pregătitoare. Anunțarea oficială a folosirii celor două baze de către S.U.A. a fost urmată de o declarație a lui Dean Rusk cuprinzînd felicitări la adresa guvernatorilor thailandezi pentru decizia lor care «va contribui la creșterea în mare măsură a eficacității» războiului dus de S.U.A. în Vietnam. Firește, felicitările pentru aportul la un război de cîmpire n-au putut fi primite cu mare satisfacție de guvernul de la Bangkok, căci — încă în urmă cu două luni — el nega probabilitatea acceptării bombardierelor B-52 pe teritoriul thailandez. Dar cum regulile și etapele jocului sînt fixate la Washington, ceea ce s-a declarat ieri improbabil, astăzi trebuie recunoscut ca fapt implinit. Așa că ministrul de externe al Thailandei, Thanat Khoman, a făcut o declarație în sensul că guvernul său a acceptat să «închirieze baze pentru S.U.A.» și să fie de acord cu prezența trupelor americane. «E o pierdere de prestigiu pentru suveranitatea națională» — recunoștea ministrul thailandez; și adăuga, într-o încercare de salvare a aparențelor, că această pierdere este «necesară». Ceea ce, și neoficial și oficial, sună cît se poate de fals.

Eugen POP

Comentînd plecarea precipitată din Aden a misiunii speciale a O.N.U. însărcinată să studieze la fața locului problemele pe care le ridică proclamarea independenței Federației Arabiei de sud, agenția «France Presse» subliniază că aceasta «a făcut senzație la Londra, unde se manifestă teama că acest fapt să nu antreneze noi tulburări în Arabia de sud». De altfel, în timpul scurtei sale șederi în Aden, misiunea a asistat la puternice demonstrații și la o grevă generală împotriva dominației coloniale. Cu acest prilej au avut loc ciocniri între trupele britanice și demonstranți, soldate cu morți, răniți și numeroase arestări (în fotografie).

Turneul orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat «George Enescu» în Uniunea Sovietică s-a bucurat de un deosebit succes. În fotografie: aspect de la unul din concertele date în capitala sovietică. La pupitru: dirijorul Mircea Cristescu.

dificultățile echipei smith

Un zid înalt de trei metri, bine întărit, înconjură de cîtăva vreme locuința șefului guvernului rasist rhodesian, Ian Smith. În clădirea Parlamentului din Salisbury, un perete transparent, incasabil, proiectat în așa fel încît să reziste chiar unui eventual atac cu arme de foc și grenade, separă băncile publicului de marea sală de întruniri. Serviciile de pază armată ale reședințelor membrilor guvernului au fost puternic întărite. Locomotivele trenurilor care străbat căile ferate rhodesiene sînt precedate, în mod obligatoriu, de câteva vagoane încărcate cu nisip, menite să neutralizeze, pe cît posibil, efectele unor eventuale deraiieri sau explozii de mine.

Sînt numai cîteva din măsurile adoptate în ultimul timp de guvernul de la Salisbury în scopul protejării anumitor obiective, de importanță deosebită din punct de vedere politic sau economic pentru stabilitatea regimului rasist.

În ciuda dificultăților de a informa asupra actualelor stări de fapt din Rhodesia, zia-tele publice tot mai frecvent știri în legă-

tură cu intensificarea mișcării de partizani pe întregul teritoriu al țării. Numărul soldaților de origine africană care dezertează din cadrul «forțelor de securitate» rhodesiene pentru a se alătura unităților de partizani este în creștere — informează publicația «Jeune Afrique». (Prevăzînd parcă fenomenul, oficialitățile de la Salisbury au avut grijă ca în ultimii ani să-i încadreze pe tinerii de origine africană doar în serviciile auxiliare ale armatei, fără a le da arme și muniții.)

În același timp popularitatea echipei lui Smith este în descreștere chiar în rîndurile populației de origine europeană. Ziare din Salisbury («Sunday Mail» de pildă) relatează că nu demult au avut loc acțiuni secrete de întemeiere a unui noi formații politice, cu un program opus celui al lui Smith. Între altele, inițiatorii noului partid (dintre care nu lipsesc oameni de afaceri și personalități politice influente) militază pentru alcătuirea unui guvern cu participarea reprezentanților populației africane.

Corneliu VLAD

scandalul „macbird”

În ciuda lipsei totale de publicitate, piesa Barbarei Garson a făcut senzație încă de la publicarea în volum. După ce a fost refuzată pe rînd de mai multe teatre, «Macbird» a ajuns în cele din urmă să vadă luminile rampei la «Village Gate» din New York — un cabaret amenajat ad-hoc în sală de spectacol — bucurîndu-se de un răsunător succes de public. Calificat drept «o satiră feroce» și considerat printre cele mai îndrăznețe din istoria Statelor Unite, spectacolul a stîrnit vii controverse. Nu au lipsit nici elogiile, nici criticile cele mai virulente. Lucru de altfel perfect explicabil: «Macbird» stabilește un fel de paralelă între tragedia shakespeariană «Macbeth» și cea petrecută la Dallas în luna noiembrie a anului 1963, implicînd responsabilitatea directă în asasinarea președintelui Kennedy a unora dintre cele mai înalte oficialități americane. Metaforele sînt transparente, personajele ușor recognoscibile. Există de pildă un «conte Warren» — căruia Macbird, devenit președinte, îi ordonă să conducă ancheta asupra împrejurărilor asasinatului «în așa fel încît să calmeze spiritele» și să facă să domnească liniștea «în întreaga lume, pînă în îndepărtatul Vietlands»; sau un «Bobby Ken O'Dunc», fratele defunctului președinte, care îi coaleză în jurul său pe toți nemulțumiții și, în momentul în care Macbird moare în urma unui atac

Scenă din spectacolul cu piesa Barbarei Garson. Macbird, în timpul unei conferințe de presă: «Unde este acest Vietland? Cine le-a permis indivizilor de acolo să se revolte?»

de cord, se declară succesori său legitim, afirmând că «îi va continua opera». Lista paralelelor dintre personajele piesei și alte personalități ale vieții politice americane ar putea continua.

Numeroși comentatori și critici teatrali au subliniat că Barbara Garson și-a îndreptat ascuțitul satirei în egală măsură împotriva persoanelor apropiate președintelui Johnson, cât și împotriva familiei Kennedy. Nici unul dintre cele două grupuri nu a fost menajat, «Macbird» demascând de fapt cu violență lupta pentru putere, mecanismul ei, rivalitatea dintre clanuri, întreaga lume a Washingtonului.

Nu numai referirile la cercuri atât de sus-puse i-au fost reproșate Barbarei Garson, ci și impietatea față de modelul shakespearian, faptul că a introdus în piesa sa elemente de revistă și de pop-art, precum și calitatea dubioasă a umorului. Peter Brook, cunoscutul om de teatru britanic — unul dintre cei care au susținut piesa — a apreciat însă că «elisabetană» atât ca stil cât și ca spirit», scrisă într-un mod deliberat simplist, lucrarea Barbarei Garson nu se lasă înecată în pastiașă, iar «aluziile făcute în numele satirei nu sînt de mai prost-gust decît amănuntele dezvoltate în numele istoriei de William Manchester».

D. ȘTEFAN

printre rînduri

Un ziarist newyorkez a pus mîna pe niște statistici secrete ale Ku-Klux-Klan-ului care recunosc declinul acestei organizații chiar în unele state din sud. De pildă, în Mississippi, în trei ani, numărul membrilor a scăzut de la 5 000 la 1 000, din care numai jumătate sînt activi. Cît privește aceștia din urmă, iată părerea unui membru de frunte al Klan-ului:

«F.B.I.-ul s-a infiltrat în organizațiile noastre în asemenea măsură încît nu mai poți să ai încredere în cel mai bun prieten». S-ar părea că din cei 500 membri activi ai Klan-ului din Mississippi majoritatea sînt membri ai F.B.I.-ului. Ținînd seama de concepțiile rasiste ale conducerii Biroului Federal de Investigații, n-ar fi exclus ca agenții aflați în cadrul Klan-ului să se ocupe nu atît de dezvăluirea mașinațiilor rasiste cît de intensificarea lor. Nu degeaba s-a constatat doar că fac parte din aripa cea mai activă a Ku-Klux-Klan-ului.

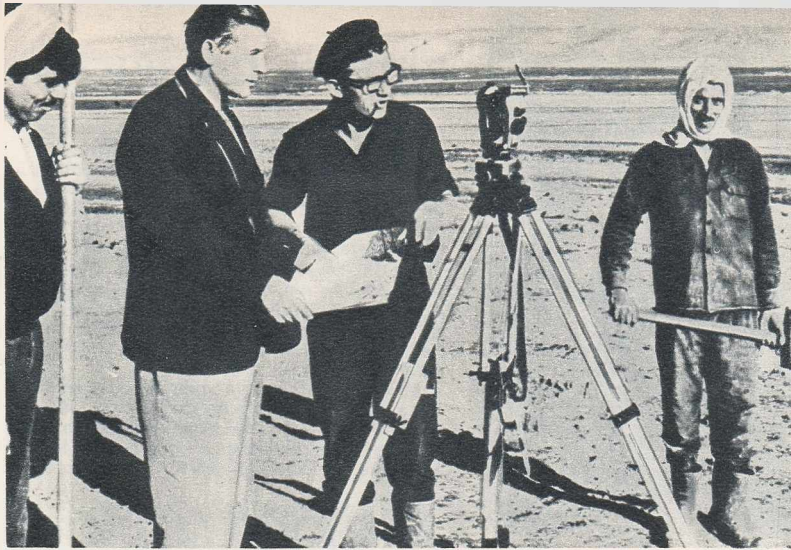
Destule încercături de valoare simbolică s-au produs cu prilejul evacuării trupelor și organismelor N.A.T.O. din Franța, dintre care unele au fost consemnate și în acest loc. Aflăm că nici ceremonia instalării de la Casteau n-a fost lipsită de asemenea incidente. Programul prevedea între altele înălțarea steagului albastru-argintiu al N.A.T.O. deasupra noului sediu al cartierului general. Din cauza unei defecțiuni tehnice a mecanismului pavilionului steagul a rămas împăturit la bază în timp ce un trompetist englez suna în vînt salutul la steag.

Maiorul englez Phipps a ținut să precizeze ziaristilor de față că «nici unul din ofițerii prezenți nu este în asemenea măsură superstițios încît să considere această defecțiune tehnică drept rea prevestitoare pentru N.A.T.O.». Dacă ofițerii atlantici nu sînt, alții sînt. Și chiar dacă nu sînt superstițioși au cel puțin suficientă clarviziune istorică pentru a vedea potențialul simbolic al acestui incident tehnic. Și cu el și fără el este evident că steagul blocurilor militare nu se înalță.

Peste 200 000 de dolari. Atît costă «omul artificial» produs într-un laborator al Universității din California pentru a fi la îndemîna studenților facultății de medicină. «Sim 1», cum se numește, poate respira, clipi, deschide gura, reacționa la tratamentul cu medicamente și mișca limba. Unul din autori afirmă că va fi creată o a doua generație, «Sim 2», superioară, care va costa însă mult mai mult. În ce va consta superioritatea? «Sim 2» va vărsa lacrimi și va șingera atunci cînd va fi pus în condiții care provoacă oamenilor reacții asemănătoare.

Cît efort pentru o lacrimă și o picătură de sînge! În mod curent toate acestea se pot obține mai ușor. Așteptăm părerea lui «Sim 3» care, se spune, va fi dotat și cu darul vorbirii.

Nicolae URECHE

O imagine înfățișînd primele lucrări de pe șantierul viitorului complex hidro-energetic de pe Eufrat. Această vastă lucrare va fi una din cele mai de seamă realizări ale Siriei în anii de după proclamarea independenței țării — 17 aprilie 1946 — aducînd o deosebit de importantă contribuție la dezvoltarea agriculturii ca și a întregii economii siriene. Ea se înscrie în cadrul eforturilor pentru accentuarea transformărilor social-economice pe care le cunoaște Siria în ultima vreme. Au fost naționalizate marile întreprinderi și o bună parte a celor mijlocii, precum și comerțul exterior, lărgindu-se astfel sectorul de stat în economia națională. De asemenea, transpunerea în fapt a reformei agrare a fost impulsionată iar țărăniilor cu gospodării mici li s-au acordat credite, încercîndu-se totodată atragerea lor în cooperative. Un deosebit prestigiu a adus țării victoria în conflictul cu «Iraq Petroleum Company» care s-a concretizat în sporirea cu 50% a redevențelor vărsate anual visteriei Siriei.

Toate aceste măsuri adoptate de regimul de la Damasc se bucură de sprijinul celor mai largi cercuri ale opiniei publice siriene care năzuiește și luptă pentru dezvoltarea social-economică a Siriei și pentru consolidarea independenței ei naționale.

Intrați de mai multă vreme în decorul unei serii întregi de orașe ale Europei occidentale, «vagabonzii cu plete» — sau «beatnici» cum le place să se autodenumească — desculți, îmbrăcați cu cămăși murdare și pantaloni peticiți, priviți la început cu indiferență, și-au atras în cele din urmă dezaprobarea din ce în ce mai violentă a marii majorități a populației și chiar a autorităților. Referindu-se la acest fapt, agenția americană U.P.I. arată că în rîndul vest-europenilor «curentul de dezaprobare a beatnicilor este evident» subliniind: «Vorbînd deschis ei nu mai suferă să-i vadă în fața ochilor. Din Franța pînă în Turcia autoritățile iau măsuri împotriva beatnicilor, unele dintre ele fiind extrem de severe».

Și cum poți oare suferi în fața ochilor asemenea specimene, urînd, ca în fotografia noastră, peisajul Romei?

nedumeriri

Dorința firească de a înțelege fenomenele cu care ne întîlnim este uneori contrariată de lucruri a căror justificare logică — presupunînd că există — ne scapă. Urmărind vreme îndelungată emisiunile televiziunii râmli cu unele nedumeriri. Iată cîteva dintre aceste semne de întrebare:

De ce ziua de repaus coincide cu cea a teatrelor din întreaga țară? Luni, cînd spectacolele sînt în marea lor majoritate suspendate, televizorul ia și el vacanță. Nu s-ar putea alege altă zi de pauză pentru ca începutul săptămîinii să nu semene cu o searbădă duminică londoneză?

De ce «Baronul» sau în celălalt schimb «Sfințul» (mult întinerit și înviorat artiști-ceste în noua serie) fac, simbătă de simbătă, o concurență aproape imbatibilă spectacolelor de toate categoriile? Plimbarea lor de-a lungul întregii săptămîni ar fi mai echitabilă și în orice caz ar răpi directorilor de teatru cu piese slabe un argument pentru justificarea nerentabilității.

De ce la un orar mediu de cinci ore se adaugă o încărcătură de emisiuni sportive care ar fi mai mult decît suficientă într-un program complet (de dimineața pînă noaptea târziu)? Sau condițiile tehnice actuale nu permit extinderea orelor de emisie, și atunci ar fi just ca amatorii de sport să se mulțumească și ei cu o cotă echitabilă din timpul alocat, sau este posibil o dilatare aproape permanentă, și în acest caz amatorii de muzică, știință, film, teatru au dreptul să pretindă și ei o parte mai mare. În orice caz, sistemul în ultima vreme generalizat de ca mîncas din prea puținele ore atribuite anumitor emisiuni pentru a transforma întreaga populație a țării în spectatori ai tuturor campionatelor internaționale, de la popice pînă la hochei, sărăcește și unilateralizează televiziunea. Cu alte cuvinte, la X ore de sport sînt necesare Y ore de alte emisiuni. Altfel se strică echilibrul.

De ce «Panoramicul» a fost exilat din nou după ora 22.30, cînd puțini telespectatori sînt dispuși să asiste la dezbateri pe teme mai dificile? Și de ce s-a renunțat de fapt la caracterul de dezbateri actuală pe care îl avea la început această emisiune transformată rapid într-o succursală a Teleglobului și Telesciclopediai?

De ce mina misterioasă aparținînd nu mai puțin misteriosului personaj cu trenca a acoperit o rîndă obiectivul în timpul emisiunii muzical-coreografice transmise de la Muzeul satului la 31 martie? Poate pentru că telespectatorii români și străini și nu mai vadă cum tremură sub vîntul rece al nopții de primăvară timpurie tinerile interprete îmbrăcate în ii vaporease? Întrebarea este de fapt alta: de ce se permit «fantezii regizorale» care nesocotesc într-o asemenea măsură sănătatea cîntăreților și a dansatorilor? Nu era oare mai bine ca «exterioarele» să fie lăsate pentru la vară?

De ce listele colaboratorilor televiziunii par atît de limitate? De ce aproape fiecare tip de emisiune și-a creat un grup restrîns de interpreți, invitați, autori etc. care revin mereu pe micul ecran, în timp ce alți membri poate tot atît de valoroși ai aceluiași profesioni rămîn în afara cercului? De ce, așadar, sînt privați telespectatorii de privilegiul de a-i vedea pe unii dintre cei mai de seamă scriitori, compozitori, artiști plastici, critici, publiciști, actori? Televiziunea ar putea să-și lărgască aria de prospectare și în același timp să devină mai pretențioasă în selecționarea invitaților. Pentru a ne referi doar la domeniul actorilor de estradă: cel mai talentat exponent al genului, Mircea Crișan, este foarte rar musafir pe micul ecran, înzestratul Puiu Călinescu este adus o dată pe an pentru a primi o farfurie de frișcă în obraz, pe cînd alții (numele sînt la îndemîna oricui) apar pînă la saturația celor ce îi vîd și aud.

Și lista nedumeririlor ar putea fi continuată. La ce bun? Ne va da oare cineva explicațiile solicitate?

Felicia ANTIP

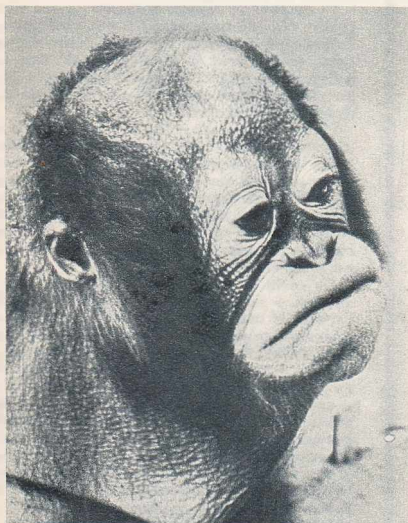

DE GUSTIBUS

Pașnicii trecători de pe Boulevard des Capucines din Paris au avut într-o bună dimineață surpriza de a păși alături de două somnambule.

«Somnambulele» erau însă tot atât de treze ca și ei; îmbrăcate în cămăși de noapte, ele făceau reclamă, în plină stradă, unui model lansat de moda pariziană: perucile de noapte!

Scufiile străbunicelor, garnisite cu danteluțe și panglici, metamorfozate în aplicații combinate din blăniță albă, fulgi și pene, vor cunoaște oare o nouă tinerete?

VI-L PREZENTĂM PE BOBO

un urangutan în vîrstă de doi ani, pensionar al grădini zoologice din San Francisco, California. Bobo se bucură de simpatia deosebită a vizitatorilor, pentru «trăsăturile» sale mobile, expresivitatea sa aproape omenească, datorită căreia — spun ei — «i se pot citi pe față toate gândurile și sentimentele». O confirmare vie a teoriei lui Darwin?

PRIMUL CAMPION

«Întîlnim des pe bicicletă, în Capitală, pe cunoscutul conferențiar și medic dr. Urechia, pe poetul Vlahuță, pe scriitorul Delavrancea, pe D. Calargiu și Rimniceanu, magistrați, pe d. Florescu, Filitis, Davilla și Dărăscu, avocați, iar defunctul general Florescu era, din tinerete, un adorator infocat al bicicletelor». Rîndurile acestea le citim în revista BICICLETA din mai 1893, deci la vremea aceea «velocipedia» nu mai era socotită «o născocire nouă căzută asupra bielei omeniri; o pacoste a societății...», ca în anii apariției sale la noi.

Mai întîi au fost velocipede, cu o roată mică în spate și cu una mare — cit înălțimea omului — în față, deasupra căreia se urca cine îndrăzne și pedala direct, fără lanțul de astăzi al bicicletelor. Prima cursă

Dumitrescu cu Matona

de velocipede din România s-a organizat în anul 1890, pe distanța Otopeni-Băneasa — 10 km. Ea a fost câștigată de Dumitru Dumitrescu. Acesta a purtat titlul de campion al României pînă în 1895, câștigînd toate întrecerile, inclusiv pe aceea din 1892 — București-Ploiești și înapoi. La cursă au participat 6 amatori renumiți, între care și Constantin Cantili, din scrierile căruia aflăm și cum s-a desfășurat prima mare plimbare făcută cu bicicleta în țara noastră — București-Brașov și înapoi (20-23 octombrie 1894 Cantili și poetul Al. Macedonski). «Pneumaticile noastre vijiiu și ca două năluci alergam cu repeziune...», spune Cantili, descriind plecarea lor din București. Apoi își descrie mașina:

*Semeț, isteț, nervos, vinjos fugar de fer
Fii zmeu mereu, la drum acum în tine sper.*

*Voinic amic, scump cal, rival tu n-ai de loc
Mergi lin, deplin, și treci cînd pleci, vîrte
de foc*

Primul velodrom din București a fost construit de Pucher în anul 1895, în locu de unde începe Șoseaua Kiseleff. Acolo s-au desfășurat marile întreceri cu premii la care participau și bicicliștii aduși din alte țări.

Prima asociație a bicicliștilor s-a înființat în anul 1897. Se numea *Unirea velocipedicilor română* și primea în rîndurile sale pe oricine, dar nu acorda brevet de velocipedist decît aceluia care realizau performanța de a parcurge 100 de km în mai puțin de șase ore.

Ion MUNTEANU

ÎNTR-UN PUȚ DIN ANTICHITATE

Nu demult, pe malul mării, între Costinești și Tuzla, a ieșit la lumină un puț construit în secolul III î.e.n. Înlăturîndu-se molozul care în decursul veacurilor astupase puțul, s-au găsit fragmente de amfore din epoca elenistică, ceramică geto-dacică, statuete de Tanagra etc.

S-au găsit de asemenea oseminte omenești, ceea ce duce la concluzia că puțul se afla în mijlocul unui locaș de cult în care se făceau și sacrificii umane.

Locul a fost cercetat de către arheologul Dinu V. Rosetti și de specialiștii de la Muzeul regional din Constanța.

Săpăturile în jurul puțului respectiv vor continua și în vara aceasta.

INOVAȚII TEHNICE...

... în legitimă apărare!...

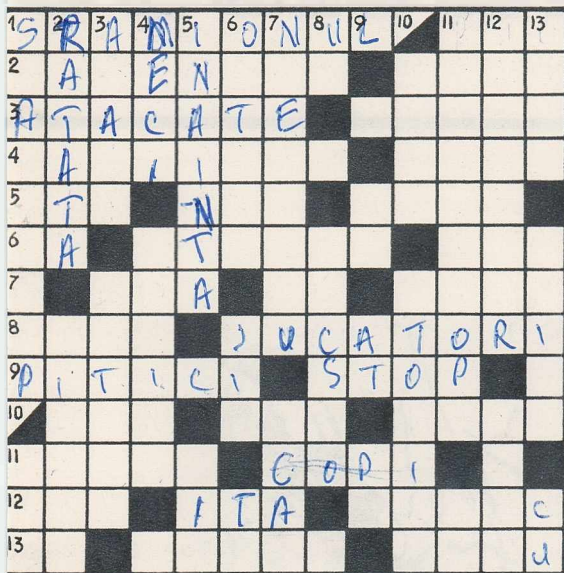
umor

de Nell COBAR

Responsabilul: Nu înțeleg! Popescu, care a luat steagul de frunța oriunde a servit, la raionul ăsta nu dă nici un randament.

toată lumea pe stadion

ORIZONTAL: 1) Creează condiții favorabile pentru reușirea și desfășurarea campionatului de fotbal — Necesari și a loviturile... cu piciorul. 2) Pe extreme (fem.) — Luată sub braț. 3) Porți luate cu asalt — săsat în urmă. 4) Plonjon — A stăvilii atacul. 5) Careuri... pe teren — Orașel în Scoția — A selecționa. 6) Prima parte a unui meci!... — Obișnuiți cu șuturile! — Comună în Portugalia. 7) Interjecție — Tras pe cen-

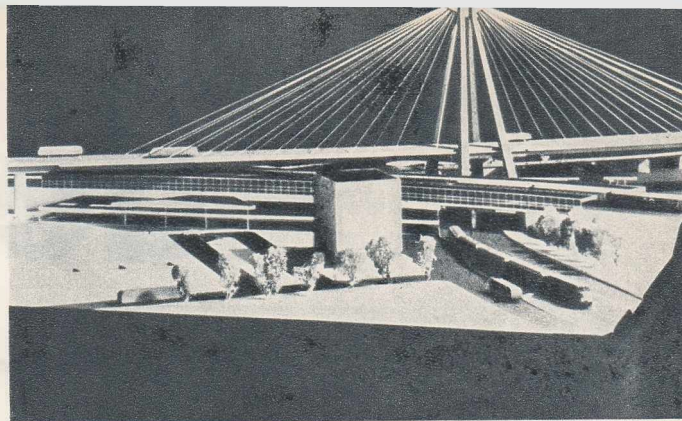
tru! — Un fel de ciine sălbatic. 8) Surogat natural de cafea — Componente de bază ai echipei. 9) Juniori (fig.) — Pină aici. 10) Rapidist notoriu — Fotbal... astă-toamnă — Mobilă (pl.). 11) Pus pe fugă — Pitici. 12) În limită! — Se cam incurcă — Post la înaintare. 13) A lovi... — Fotbalul, în fond — Acasă.

VERTICAL: 1) Poziție pe teren — Scut pentru portar. 2) O minge trasă... în gol —

Tot așa. 3) Parcă sint legați de picioare — Termen împămîntit pentru trăgători de forță. 4) O partidă de fotbal — Studenți frunțași în toamnă. 5) O acțiune în cîmp — Om. 6) Căpșușit — Titlu (abr. uz.) — Tot, și nu prea! 7) Curse — Pus la treabă! 8) Soare — Bune de luat la țintă. 9) În spatele porților! — Notă de început (inv.) — A doua parte a unui meci! 10) Zidar (reg.) — A da afară de pe teren. 11) Tur - retur fotbalistic (pl.) — Toc gol! 12) Fundaș — Echipă de fotbal bucureșteană (nearc.). 13) Din mers — A ține calea — Curse!

Toma MICHINICI

Dicționar: UIG, OTA, ENOT, MAOR.

PE MAI MULTE NIVELURI

La Ludwigshafen, oraș industrial în plină dezvoltare și sediul celei mai mari întreprinderi de industrie chimică a Republicii Federale a Germaniei, au fost puse temeliiile unei noi gări. Pentru o cât mai bună organizare a circulației trenurilor au fost prevăzute linii pe mai multe niveluri și — după cum se vede și din macheta pe care v-o prezentăm în fotografie — pe deasupra întregii construcții trece o șosea suspendată, susținută de cablurile de oțel ale unui pilon înalt de 75 de metri.

ACEEȘI COAFURĂ

Stăpina lui Galaxy, ciine de rasă afgană, a considerat că protejatul său va face o bună impresie la expoziția canină de la Manchester, dacă cei doi — femeia și ciinele — vor fi pieptănați la fel. Deși e greu de spus care dintre ei a imitat «coafura» celuilalt, scopul propus a fost — după cum vă puteți da seama și dumneavoastră — atins.

FABRICA DE TRICOTAJE BRAȘOV

PRODUCE

TRICOTAJE DE LÎNĂ ȘI FIRE SINTETICE TIP LÎNĂ, MODERNE, ELEGANTE, FINE, CĂLDUROASE, PLĂCUTE LA PURTARE, REZISTENTE, UȘOR LAVABILE

PENTRU COPII FEMEII BĂRBAȚI

MODELE VARIATE, CULORI PLĂCUTE.

de la Matisse

Cu o nuditate prin care datele inteligenței și ale sensibilității transpar nemijlocit, desenul, cu multiplele sale structuri, e capabil să rezume și să definească o concepție estetică în modul cel mai direct. Poate de aceea recenta expoziție franceză (găzduită în sălile Muzeului de artă al Republicii Socialiste România) a fost încă mai edificatoare pentru publicul nostru, mai puțin familiarizat cu tendințele actuale ale școlii Parisului, decât ampla expoziție de pictură de acum doi ani.

În fața acestei dense suite de opere aparținând unora dintre personalitățile notorii ale școlii de pe Sena, dificultatea spectatorului bucureștean constă în trecerea unui prag al mentalității și gustului ce nu pot fi depășite fără o introducere în fenomenul artistic francez. Modul în care publicul nostru s-a apropiat de spiritul acestei expoziții reflectă în bună măsură coordonatele gustului și ale pregătirii sale estetice.

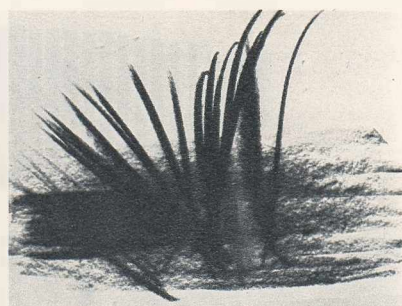
Expoziția franceză a demonstrat supremația actuală a mișcării abstracte în școala Parisului, mai exact apogeul ei, într-un moment în care o puternică reacție nefigurativă se produce. Dacă în prima sală un figurativ elevat (Matisse, Rouault, Chagal, Segonzac, Lhote, Maillol, Dufy etc.) a alternat cu unele amprente constructiviste în perimetrul unui «clasicism» al tendinței abstracte (Braque, Picasso, Gromaire, Max Ernst, Zadkine), în a doua sală am asistat la condensarea fenomenului abstract ca ultimă consecință a insurecției artei moderne împotriva formelor academice, considerate uzate. De la extrem de lapidara compoziție a lui Kupka, unul dintre pionierii esteticii abstracte, de la formele circulare absolut formale din guașa lui Delaunay (al căror inventator este) și pînă la patetica gestică a lui Soulage sau Arnal, pe simeza expoziției s-a putut deduce virtual metamorfoza stilistică a acestei mișcări. Rigoarea de metodă a constructivismului și suprematismului inițial se modifică treptat prin orfism și dadaism, pe jaloanele orientării spre subconștient, fiind substituită (după al doilea război) datorită tașismului, artei brute, artei informale, abstracției lirice etc., de un anumit dicteu al spontaneității. Acolo unde rigoarea se păstrează, nu mai este metodică (precum în cubism, de pildă) ci doar o necesitate spirituală de ordine, liberă de orice canoane, permițînd exprimarea spontană a semnului plastic. Demonstrația este ilustrată de nume binecunoscute, ca de pildă Manessier, Arp, de Stael, Hartung, Estève, Leger, Singier, Adam, Bazaine, Tal Coat, Michaux etc. Pignon, continuînd să exploreze resursele figurativului, aduce în acest ansamblu unitar ecoul structurii dinamice a liniei lui Van Gogh.

Cu unele nuanțe ermetice, inerent insolubile în fluxul gustului nostru public, expoziția a constituit un excepțional contact cu ceea ce definește prezența spiritului francez în acest mijloc de secol. O prezență al cărui nucleu germinează în plasma unei culturi situate la celălalt pol al gândirii europene, străină în esență de realitățile noastre spirituale.

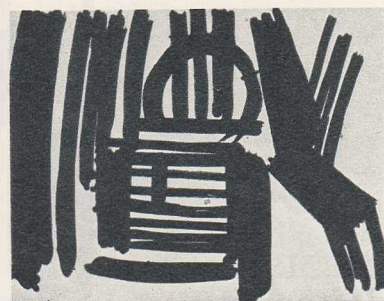
Camilian DEMETRESCU

EDUARD PIGNON:
Măslin dezrădăcinat.

HANS HARTUNG:
P. 1960-105.

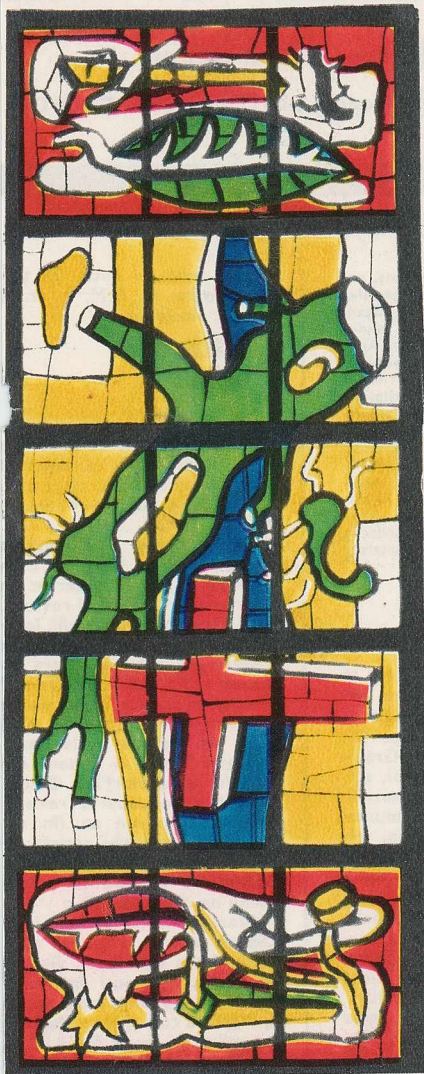
NICOLAS DE STAEL:
Compoziție.

HENRI MATISSE: Interior cu ferigă neagră

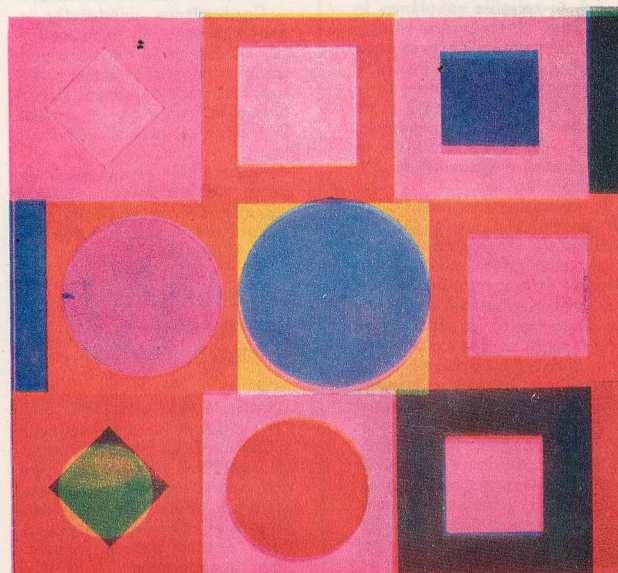
la Soulage...

FERNAND LÉGER:
Machetă de vitraliu
pentru biserica Sa-
cré-Coeur din Au-
dincourt.

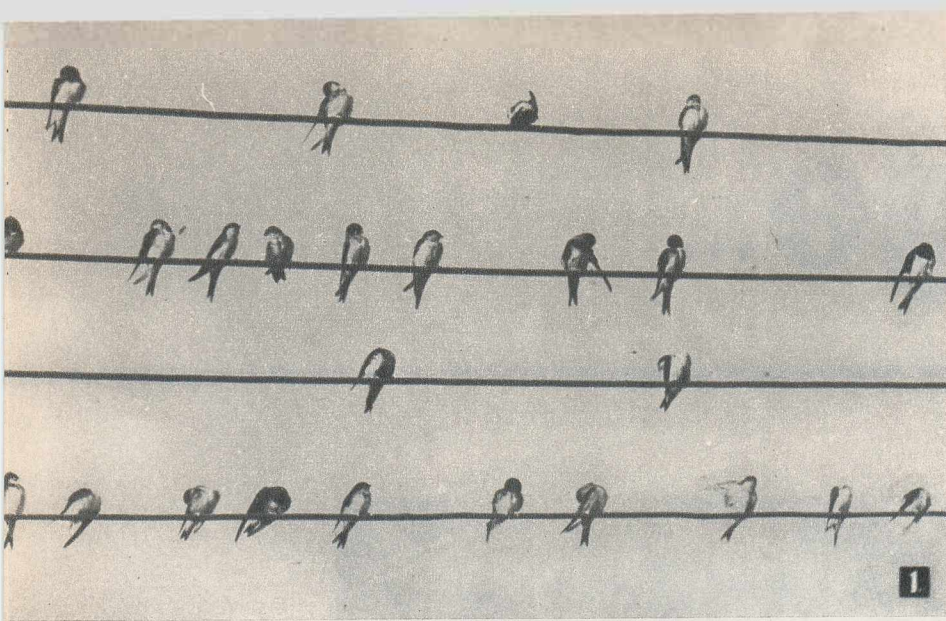

MARC CHAGAL
Penele in florite.

ROBERT DELAUNAY:
Proiect de panou pentru
Palatul Aerului.

VICTOR VASARELY: Song II.

cititorii fotografiază

1 Popas—IOSIF SZABO

2 Vedere din Cluj—VASILE ANTAL

dialog cu cititorii

energia nucleară și agricultura

«Aș dori să aflu câte ceva despre unele aplicații ale izotopilor radioactivi și ale radiațiilor ionizante în agricultură».

Gheorghe NICOGLU — Iași

Răspunde dr. ing. **STELIAN STAN**, șeful laboratorului izotopi I.C.C.P.T.-Fundulea.

Știința agricolă modernă folosește multiple mijloace pentru mărirea recoltelor, cum sînt: fertilizarea chimică complexă, irigațiile, mașini și unelte perfecționate, combaterea bolilor și dăunătorilor etc. La aceste mijloace s-a adăugat în ultimele două decenii și utilizarea energiei nucleare în cele mai variate domenii ale cercetărilor și aplicațiilor practice.

Cercetările efectuate cu ajutorul izotopilor radioactivi au adus contribuții fundamentale în cunoașterea proceselor chimice și biologice care se petrec în sol, în relațiile sol-plantă, în biochimia și fiziologia plantelor și animalelor. La baza acestor descoperiri stă însușirea fundamentală a izotopilor radioactivi de a emite radiații și de a putea fi detectați în cantități extrem de mici, marcînd în permanență drumul lor în sol, plantă sau animal.

În domeniul fertilității solului, izotopii radioactivi au făcut posibilă elucidarea unor aspecte importante ce nu puteau fi cunoscute prin metodele clasice ale analizei chimice. Astfel, se cunoaște faptul că planta pusă în prezența a două surse ale unui element cu disponibilitate diferită va extrage elementul din ambele surse, proporțional cu gradul lor de disponibilitate. Pe baza tehnicilor de marcarea cu izotopi radioactivi s-au putut studia probleme importante pentru practica agricolă ca de exemplu: compararea disponibilității elementelor nutritive din sol și din îngrășămintele chimice diferite, determinarea celor mai bune metode de aplicare a îngrășămintelor, determinarea valorii reziduale a îngrășămintelor, a interacțiunii dintre diferite îngrășămintele etc.

Radiațiile ionizante (roentgen, gama, neutroni) se folosesc

pe scara largă în agricultură, în domeniul geneticii și ameliorării plantelor, ca factori mutageni. În diferite țări s-au obținut mutații valoroase la plantele agricole ca grâu, orz, mazăre, fasole, soia, alune de pământ. Și în țara noastră s-au obținut mutații valoroase la diferite plante, caracterizate prin productivitate mai mare și rezistență la boli.

În domeniul protecției plantelor, pe plan mondial, s-au obținut rezultate importante. Astfel, izotopii radioactivi au jucat un rol important în cercetările privind translocarea și metabolismul substanțelor fitofarmaceutice în plante, în marcarea insectelor dăunătoare pentru studiul dispersiei și vitezei lor de deplasare, în studiul transiterii virozelor prin insecte etc. Radiațiile ionizante s-au dovedit o armă de nelocuit în combaterea unor insecte prin metoda sterilizării.

Conservarea produselor agroalimentare și dezinsectizarea cerealelor în depozite prin iradiere constituie astăzi o metodă deosebit de eficientă și economică ce tinde a se generaliza în cele mai avansate țări ale lumii.

Acestea sînt numai cîteva aspecte ale multelor aplicații ale energiei nucleare în agricultură și care sînt încă departe de a fi epuizate.

să încurajăm pasiunea fotoamatorilor...

În nr. 6/1967 și 10/1967 cititorii Iancu Ifrim din București și Cornel Gellu Pop din Oradea își exprimau părerea în legătură cu rubrica «Cititorii fotografiază», opinînd în sensul desființării ei «nefiind interesantă decît pentru autorii fotografiilor respective».

Iată însă că alți cititori adoptă o poziție total diferită de cea arătată mai sus, cerînd într-un fel sau altul menținerea rubricii «Cititorii fotografiază». Redăm cîteva extrase din aceste scrisori: «Nu sînt de părerea tov. Iancu Ifrim. Rubrica «Ci-

titorii fotografiază» e binevenită, deoarece majoritatea fotografiilor înfățișează peisaje din diferite colțuri ale țării și sînt frumoase. Atît eu personal, cît și cîlele mele, vă rugăm să nu desființați această rubrică» (Maria Ion — Lugoj). «Sînt pentru menținerea rubricii «Cititorii fotografiază», în primul rînd pentru că sînteți singura publicație care are o astfel de rubrică. Dar, firește, nu numai pentru aceasta. Rubrica respectivă reprezintă, după părerea mea, un mijloc util de cunoaștere a lucrărilor altor fotoamatori, deci o cale de dezvoltare a artei fotografice la nivelul neprofesioniștilor» (Cornel Macedonschi — Brăila). «Revista dv. poate să inițieze concursuri de artă fotografică cu expoziții de la nivelul raionului pînă la concursuri republicane... Rubrica «Cititorii fotografiază» e o rază de lumină pentru fotoamatori. Faceți, dacă e posibil, să apară un fascicul de raze mai puternice...» (Prof. Mircea Samfirescu — Baia de Aramă).

«Nu mă asociez cu părerea tov. Cornel Gellu Pop — Oradea și nici cu a tov. Iancu Ifrim — București de a se desființa rubrica «Cititorii fotografiază». În acest colț al revistei se publică fotografii foarte frumoase care încîntă ochii și aduc un plus de calitate revistei «Flacăra» (Viorica Uhrin — București).

Redacția asigură pe cei ce și-au exprimat opiniile în legătură cu problema fotoamatorismului că revista «Flacăra» va continua să sprijine în forme și modalități noi arta fotografiilor amatori.

pe scurt

Nicolae Din — Pitești. Romanierul Emile Zola a trăit între anii 1840 și 1902. Primul său roman important este «Thérèse Raquin». În jurul anului 1870 concepe un ciclu vast de romane «Rougon-Macquart», ca o istorie naturală a unei familii sub cel de-al doilea imperiu. Acest ciclu de romane cuprinde 20 de volume, fiind considerat o «epopee sociologică». Unul dintre romanele sale remarcabile este «Germinal» în care descrie viața grea a minerilor din nordul Franței. Dintre celelalte volume ale ciclului amintim: «Pîntecele Parisului», «Excelența sa Eugène Rougon», «Crisma», «Nana», «La bucuria doamnelor», «Pămîntul», «Bestia umană», «Bani», «Dr. Pascal». Către sfîrșitul vieții, Emile Zola și-a afirmat conștiința cetățeană și a pledat pentru nevinovăția căpitanului Dreyfus, condamnat pe nedrept de cercurile militariste.

Dinu Găină — com. Coșna, rn. Vatra-Dornei. Construirea podului lui Traian de la Drobeta (Tr. Severin) a început în primăvara anului 103 de către vestitul arhitect Apolodor din Damasc cu concursul trupelor auxiliare. Podul, lung de 1 135m, a fost construit pe 20 de stîlpi de piatră cioplită uniți prin arcuri. Sub domnia împăratului Hadrian (urmaș al lui Traian) pentru a nu se trece ușor în Moesia se dărimă partea de deasupra a podului, rămînînd numai stîlpii. De altfel în manualul de istoria României găsim amănunte privind împrejurările în care împăratul Traian a construit acest pod.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Clementina Banu, elevă, Buzău, Piața Daciei 1, bl. E., sc. D. et. 3, ap. 16: cinema, ilustrate; Miana Grădinaru, elevă, 16 ani, Vaslui, str. Ștefan cel Mare 54: muzică, cinema; Nicu Gomboș, muncitor, Reșița, Piața Lenin, bl. 23 August, cam. 412: teme diverse, ilustrate; Liana Rusu, elevă, Războieni, str. 23 August 148. rn. Aiud: teme diverse, ilustrate; Corina Popovici, studentă, Timișoara, str. Dorobanților 32: ilustrate; Iliuța Trandafir, tehnician, Craiova. Calea București 108 C: teme diverse, cinema, ilustrate; Tatiana Lucaci, absolventă liceu, 18 ani, Războieni, str. Veneția 176, rn. Aiud: sport, șt. naturale, muzică, ilustrate; Rodica Oprea, elevă, 17 ani, București 45, str. C.A. Rosetti 10: artă, cinema, ilustrate; Gabriela Găgiu, studentă, com. Valea Voievozilor, str. T. Vladimirescu, rn. Tîrgoviște: muzică, literatură, teatru, cinema; Coca Parfene, elevă, 17 ani, Vaslui, str. Ștefan cel Mare 52: cinema, ilustrate; Maria Năcreală, elevă, 17 ani, Arad, str. Movilei 1: cinema, ilustrate; Violeta Leonte, elevă, 16 ani, Bîrlad, str. Republicii 277, bl. Z 4, sc. A. ap. 5: muzică ușoară, cinema; Ionel Fălușoiu, elev, 18 ani, București, str. Mitrop. Filaret 12, rn. N. Bălcescu: muzică ușoară, sport, cinema; Doina Ștefănescu, elevă, 18 ani, Cluj, Piața Mihai Viteazul, bl. A, sc. 2, et. 1, ap. 41: teme diverse, cinema, ilustrate; Maria Bodnariu, studentă, 21 ani, Cluj, str. Salcim 28, ap. 4: ilustrate; Niculina Necula, elevă, 18 ani, Buzău, str. Caraiman 49: ilustrate; Gabriela Panait, tehniciană veterinară, 19 ani, Buzău, str. Caraiman 51: ilustrate; Vasile

Dizău, mecanic auto, 24 ani Hunedoara, bl. C.M. 4, et. 4 ap. 42: ilustrate.

în cîteva rînduri

Petre Buda — Hunedoara. Pentru a vă lămuri în problema vă interesează, vă rugăm să citiți răspunsul dat cititorului C. Turbatu la rubrica «Pe scurt» din nr. 8/1967.

Geta Tenie și Casandra Lungu — com. Cerțești. E cu puțință să nu fi observat în cuprinsul nr. 5/1967 al revistei, pe a cărei copertă se află fotografia actorului dv. favorit, date interesante privind cariera artistică a lui Anthony Quinn? Și doar ne spuneți în scrisoare: «Sîntem vechi cititoare și prietene ale revistei Flacăra»...

Elena Erseh — Lupeni. Fotografia actorului Ion Besoiu a apărut pe coperta revistei noastre acum un an (în nr. 8/1966). Puteți să-i scrieți pe adresa Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra», bd. Schitu Măgureanu nr. 1, București.

Maria Chirilă — com. Jina. Despre cauzele tragicului accident căruia i-au căzut victime cei trei cosmonauți americani a scris la timpul său toată presa. În legătură cu aceasta «Flacăra» a publicat în nr. 6 din 4.11, la pag. 23, o fotografie a celor trei cosmonauți, însoțită de un scurt text.

Tiberiu Piț — Satu-Mare. 1) Ați avut dreptate numai pe jumătate... Este adevărat că dezlegarea careului «Peisaj hibernal» din nr. 6 nu a apărut în numărul următor; în schimb am publicat-o în nr. 8, împreună cu dezlegarea jocului «Lumea basmelor».

Marin Drăgan — Giurgiu. Dv. spuneți în scrisoare: «Revista «Flacăra» are rubrici interesante care apar însă neregulat, în afară de Memento». Nu putem fi de acord cu părerea dv., și de altfel v-o întirima cuprinsul revistei. În afară de «Memento» se pot cita ca rubrici permanente «T V», «Flacăra varietăți», «Cadran internațional». Altele («Film», «Carnet de scriitori») sînt prezente în revistă la intervale regulate.

Eduard Frenkel — Baia Mare. Un articol pe tema solicitată de dv. a apărut în nr. 7/1967 al revistei «Flacăra» la rubrica «Cadran internațional», sub titlul «Tutankamon în deplasare».

carte

Volumul al 15-lea al «Scrierilor» lui dor Argezi cuprinde în continuare oze, grupate însă acum sub titlul neral **Subiecte**. Este prima dintr-o ie de astfel de «subiecte» (după cum tăstăcel I pus în dreptul lor) menite a șa pamflete, articole de atitudine, o mare incisivitate și acuitate. Citite, ele în presă sau în alte culegeri, subiec- e acestea își păstrează prospețimea sprie textelor binecuvîntate cu harul ei mari, autentice.

Un atrăgător volum de **Eseuri critice** sâlică la Editura pentru literatură Ma- Călinescu (primul său volum se inti- a «Aspecte literare»). Grupate în jă secvențe: l) Probleme și reprezen- și ai literaturii române moderne; Aspecte și autori ai literaturii uni- sale, de asemenea, din epocile mai e eseurile și articolele publicate arun- deopotrivă; lumini noi asupra che- lor discutate, ca și mai ale asupra rsonalității criticii, a cărui evoluție ișidă e de consemnat.

Timp vechi se întindează un volum versuri al Clementinei Voinescu. În neral cursive (și uneori discursive), iefind o sensibilitate feminină cu cite- note specifice, versurile ei constituie ce au ele mai realizat o lectură agree- ă.

N-ar fi rău ca și volumele publicate de ituri în afara colecțiilor (*Lucașfârul* de dă) să conțină câteva date biobiblio- fice despre autori. Se poate oare? Doi noi **Lucașferiști** la Editura pentru ăratură. Unul este Aurel Deboveanu, volumul *Miss '65* conținând bune schițe nvele ce prefigurează un promițător ōfil de prozator «negrăbit» (născut 1929), al cărui viitor roman, *Vacanța a la București*, s-ar putea să-l impună și i mult cititorilor.

Altul este Virgil Duda, al cărui volum itulat *Povestiri din provincie* indică itudini pentru proza de complexitate hologică, pentru notația aparent usca- și indiferentă.

H. Melville, autorul celebrului *Moby k*, este prezentat cititorului român în staza de novelist și povestitor într-un lum (tradus și prefațat de Petre Solo- n) apărut în Biblioteca pentru tot- nălam atrăgătorul și documentatul *Chronicologic* alcătuit de Eugen Scîneriu. Șerban Orăscu și Nicolae Mihăileanu blică în colecția «Oameni de seamă» a iturii tineretului o carte despre arhi- tect și constructorul Alexandru Orăscu, solum, între altele, al Universității i București, al catedralei mitropoliei i Iași etc.

cinema

Sărmanii flăcăi. Operă reprezenta- a a cinematografiei ungare din ultima le. Pornind de la eveniment istorice ile, filmul lui Miklos Jancso dezvoltă un limbaj de intensă și stranie expre- itate cinematografică (nu ferit de un ces de caligrafieri) o meditație răvăși- e, uneori aproape paroxistică, despre tîne omenesti angajate în conflicte i de împăcare. Interpreți: Janos Gôr, Tibor Molnar, Andras Kozak, Gabor ardy, Zoltan Latinovis.

Bumerangul. Una din acele produc- ce nu saltă cu nimic peste nivelul diu al narațiunilor cinematografice i care nu sînt lipsite de o undă de tentică sensibilitate. Poate meritul rșine în mare măsură tinerilor actori ăra Brylska și Holger Mahlich; des- ul tragic al eroilor interpretați de (victime ale unor fâni mai vechi ale cutului război) este enunțat cu o narcabilă sobrietate. Regia, Leon Jean- i. (R.P. Polonă).

Cavalerul fără zale. Copilul, obser- or nebănuit de atent al celor mari, nceput să devină o modă în cinema- oia. Cînd filmul are însă haz și prospe- ie, uităm de modă și ne minunăm ntru a cita oară?) de fantezia celor

mici, Regia, Boris Saraliev (R.P. Bulgaria). Interpreți: Oleg Kovacev, Maria Rusa- lieva, Tveatko Nikolov, Apostol Kara- mitsev.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Emmanuèle Riva** («Thérèse Desquey- roux»), **Laurence Harvey** («Robii»), **John Wayne** («Omul care l-a ucis pe Liberty Valance»), **James Stewart** («Dragă Brigitte»), «Omul care l-a ucis pe Liberty Valance»). **Albert Finney** («Tom Jones»).

● La cinematograful reluărilor, «Cen- tral» se află în aceste zile științietorul **Tom Jones** al lui T. Richardson.

● **Robii**, Dintr-un cunoscut roman al lui S. Maugham, cineastul american H. Hughes a făcut o melodramă în toată puterea cuvîntului; și pe deasupra cu pretenția de a fi o dramă a unei iubiri imposibile. Un foarte bun actor, **Laurence Harvey** («Romeo și Julieta», «Drumul spre înalta societate») în luptă cu un personaj care pe parcursul carierei sale a devenit vizibil anemic. Vedeta feminină — actrița americană **Kim Novak**, pentru prima oară pe ecranele noastre. Sinceri să fim, n-a strălucit decât prin inexpressivitate.

● La începutul acestei săptămîni s-au decernat tradiționalele premii «Oscar» pe anul 1966. Două filme au acumulat majoritatea distincțiilor: **Un om pentru eternitate** al cineastului american Fred Zinneman a fost distins cu 6 premii, dintre care amintim: premiul pentru cel mai bun film al anului, premiul pentru cea mai bună regie, premiul de interpretare masculină acordat actoru- lui englez **Paul Scofield**, premiul pentru cel mai bun scenariu scris după o carte. Ecranizarea lui Mike Nichols **Cine se teme de Virginia Woolf** (după piesa lui Ed. Albee) a dobîndit 5 premii, printre care: premiul pentru cea mai bună interpretare feminină acordat ac- triței **Elizabeth Taylor**, premiul pentru cea mai bună regie de film alb-negru. După cum au consemnat mai

coate pronosticurile, filmul tînărului re- gisor francez Claude Lelouch **Un bărbat și o femeie** a fost distins cu pre- miul «Cel mai bun film străin al anului».

Kim Novak

disc

● Creația simfonică românească ocupă în ultimul timp un loc din ce în ce mai important în producția casei noastre de discuri. Înregistrarea și imprimarea (de o rar înălțată calitate acoustică și tehnică a Concertului pentru vioară și orchestră, op. 9 (Moderato, Il Presto, III Adagio) și a Concertului nr. 2 pentru pian și orchestră, op. 12 (Moderato, Il Allegro, III Larghetto, IV Allegro assai), ambele aparținînd compozitorului **Pascal Bentoiu**, se bucură de stima noastră nu numai pentru fericită alegere făcută în evidențierea acestor două re- latoare lucrări ale tînărului compozitor și pentru aportul artistic al violonistu- lui **Ștefan Gheorghiu** și al pianistei **Sofia Cosma**, care sub bagheta diri- jorului **Iosif Conta** (la pupiturul Or- chestrei simfonice a Radioteleviziunii) realizează momente de autentică ele- viație muzicală (ECE-0248).

● Recitalul de pian al lui **Valentin Gheorghiu** vine să ne ofere în pro- gramul discului recent înregistrat fa- tete diverse ale artei sale interpretative: Mozart («Fantezia în do minor»), Schu- bert («Impromptu nr. 3») și «Impromptu

nr. 4 în la major»), Chopin («Andante spianatoșișieMarea Poloneză», «Nocturna nr. 5 în fa diez major»), «Poloneza nr. 6 în la bemol major»). Piesele alese re- prezintă atît succese cunoscute din ac- tivitatea muzicală a lui Valentin Gheor- ghîu, cît și «premieres» («Fantezia în do minor») (ECE-0252).

● «Cvartetul de coarde nr. 14 în re minor — Moartea și Fata — opus post- um», de Franz Schubert, prilejuește tînărului și entuziastului ansamblu **Mu- zica** prima apariție pe disc. Interpre- tarea remarcabilă acordată capodoperei schubertiene confirmă succesul de care se bucură în permanență activitatea mu- zicală a formației de cameră mai sus- citate (ECE-0260).

muzică

● O săptămîna bogată în muzică de toate genurile și pentru aproape toate gusturile începe cu concertele Filarmonicii de stat «George Enescu» (sîmbătă 15 și duminică 16 aprilie) la care ascultăm unul din marile oratorii ale lui G. F. Händel «Iudas Macabeus». Parci- pîpă soliști și corul Filarmonicii. Dirijor, **Mircea Basarab**.

● Tot duminică, la studioul Radiotele- vizionii, va avea loc un concert oarecum deosebit față de programele curente ale stagiunii. Corul de copii al Radiotele- vizionii dirijat de **Ion Vunica** ne invită la un concert de muzică clasică și con- temporană. La pian, **Martha Joja**.

● Recitalul de arî și lieduri al Theo- dorei **Luaciu** (la pian, din nou **Martha Joja**) cuprinde: un reprezentativ pro- gram de la Händel și Schumann, la Debussy și Gershwin. Semnalăm de asemenea numele a doi compozitori japonezi: **Kosaka Ya- mada** și **Tei Yanada** (19 aprilie, sala mică a Palatului).

● În aceeași seară, în sala mare a Pa- latului încep concertele cîntăreților ita- lieni de muzică ușoară **Betty Curtis** și **Daniilo Sachi**. Ii acompaniază orche- stră condusă de **Pietro Bertani**.

● Vă semnalăm, la Teatrul de operă și balet, o premieră de comedii: «Gianni Schicchi» de Puccini și «Ora spaniolă» de Ravel. Două spectacole de fantezie, în care inspirația lirică atît de proprie lui Puccini se adaptează excelent tonu- lui satiric, iar verva caustică a lui Ravel este inundată de nuanțele subtile ale poeziei folclor spaniol (vineri 21 apri- lie).

plastică

● **Expoziția de grafică Miron Con- stantinescu** (Galeriile de artă din bd. Bălcescu 23 A); însemnări lirice de dru- meție, cu plaiuri largi, calme sau portrete de orașe notate lapidar, cu un desen viguros, dinamic (Sulina, Sighișoara, Tir- novo); compoziții dense de ritmuri con- cepute în sensul stilisticii populare (Zestreă miresei, Sorcova) sau evocări cu atmosferă de basm medieval (Basm I), gust marcat pentru un anume pitoresc exotic (Grădina botanică din Suhumi, Chiparoiși). În plastica lui **Miron Con- stantinescu**, sau mai bine-zis din lăun- trul ei, izbucnește o vitalitate contami- nanță, o exuberanță coloristică, o tî- nerețe spirituală reconfortantă.

● **Expoziția de acuarelă Clara Can- temir** (Calea Victoriei 132). Fără doar și poate, expozițiile bucureștene stau săptămînilor acestea sub semnul peisa- gisticii senine. Clara Cantemir pictează natura cu o sinceritate și o înclintare con- tinuă. Acuarela ei are o anume transpa- rență plină de grație și dacă pictorița ar fi depășit stadiul contemplației euforice, atîndu și ceva din dramaticismul miș- cărilor vegetale, peisajul ei ar fi căpătat poate un plus de vigoare. Clara Can- temir reușește o expresie concentrată, în tușele largi de culoare (în Munții Apu- seni, Drumul spre Dîham) ori o grafie arhitecturală a conturilor (Peisaj indus- trial, Inserare). Acuarelele «Clara Can- temir trezes vizitatorului dorința de a le revede în contextul ambianței sale zilnice, ele au capacitatea de a pune acîl dorit accent afectiv și coloristic în de- corul cotidian. Ceea ce este, să recunoaș- tem, foarte mult.

● O expoziție sovietică în vizită la Muzeul de artă al Republicii Socialiste România: pictura și grafica lui **K.S. Pe- trov Vodkin (1878-1939)**, unul din artiștii reprezentativi pentru școala leningră- deană (unde a și fost profesor la Aca- demia de arte frumoase). Aproape 100 de ăleuiri, acuarele și desene, sintetizînd activitatea artistică de o viață a pictoru- lui.

teatru

● Două spectacole jubiliare — a 100 de reprezentații — la Teatrul «C. Noctaran»: Absența unui violoncel de Ira Wallach

Lucia Mureșan

și 3 x 3 (Mortimer + Pirandello + Murray Schisgal).

● **R.U.R.**, piesa lui Karel Čapek, o pleoadioe — pornind de la premise fan- tastice — pentru umanitate, a avut re- cent premiera pe țara la Galați, în regia lui Ion Maximilian. Bune compoziții: Eugen Tănase, Gheorghe V. Gheorghe, Dorel Bantaș, Ileana Cernat și Romeo Stavăr. Foarte inspirată, de atmosferă, scenografia lui **Benedict Gănescu**, salu- tată de spectatori cu aplauze la scenă deschisă.

● **Io, Mircea Voievod**, piesa istorică a lui Dan Tărchilă cunoaște o bogată programare pe scenele teatrelor din țară. Nu demult am semnalat premiera de la Teatrul de stat din Bacău în regia lui George Teodorescu, scenografia, **Adriana Leonescu**; rolul titular interpretat de actorul Ion Buleandră, dotat cu auten- tice calități dramatice. Mai reținem din- tre interpreți pe: Irene Flamann, Florin Crăciunescu, Kitty Stroescu, Ovidiu Schu- macher, Vasile Pupeza, Andrei Ionescu, Mișu Rozeanu, Gh. Șerbina.

● **Omul care aduce ploaia** de Richard Nash, cunoscuta «comedie amară» ameri- cană, a fost montată la Pițești cu o sensi- bilită și atență subliniere a nuanțelor și atmosferei de către regizoarea **Lidia Ionescu**, cunoscută prin activitatea sa de la Studiourile de televiziune dedicată ciclului de «Istoria teatrului». Sceno- grafia, Emil Moise. În principalele roluri: Ileana Foçaș, Ion Foçaș, Sorin Gheorghiu, Ion Dumitrescu, Dem. Niculescu.

● **Lili Marton**, cunoscută mai mult pe scenele teatrelor de păpuși, cărora le-a oferit texte lirice punctate cu umor, a avut recent o premieră pentru maturi. Teatrul maghiar de stat din Cluj i-a prezentat piesa **Vrăjitorul vesel**.

● Stagiunea estivală se apropie. Anul trecut s-au anunțat pînă la această vreme multe și bogate proiecte, în schimb nu s-a realizat mai nimic. Anul acesta nu s-a anunțat nimic pînă acum... Sperăm că rezultatul va fi invers!

● **Opereta vrea să se «înnoiască**. Și o dovadă e faptul că regizorul Ion Cojar a fost invitat să monteze pe scena acestui teatru, într-o viziune nouă, modernă, una din operele care s-au bucurat mai de mult de succes: **Ana Lugojana** de Filaret Barbu.

● O întrebare pentru O.S.T.A.!! Ce inițiative s-au luat pentru organizarea unor mici — sau mari — turnee teatrale în localitățile balneare, stațiuni clima- terice etc.??? Sau va fi «relaxa» ca și anul trecut?!

televiziune

DUMINICĂ 16 APRILIE. Din nou fier- bere în lumea și așa agitată a fotbalului: cuplaj interbucureștan STEAUA-PRO- GREȘUL și DINAMO-RAPID (după-a- miază) ● Consemnăm, fără speranțe, rubrica **Magazin 111** (18.15) ● **Circ**. Regretăm doar, în numele celor mici, că e atît de rar (20.00) ● Capabilă de tot soiul de minuni, televiziunea ne înles- nește o întîlnire cu o **Sophia Loren** foarte tînără, alături de marea cîntăreță Renata Tebaldi, în filmul «Aida» (20.30) ● Cîntă Constanta Cimpeanu, accompa- niază la orgă R. Oșanițchi (22.30).

MARȚI 18 APRILIE. Tema gospodării metalului se bucură de atenția TV: o nouă transmisie «în direc», de data aceasta de la uzinele orădene «Infrîn- terea» (20.00) ● Seară de teatru cu «Casa Bernardi Alba» de Federico Garcia Lorca în interpretarea teatrului bucureștean «Lucia Sturdza-Bulandru» (20.30) ● Și pentru că veni vorba de teatru: emisiunea de informare teatrală **Gong** (22.50).

MIERCURI 19 APRILIE. O tentantă pagină a Atlasului folcloric «Pe Bis- trița aurie» (19.30) ● **Televiziunea** eco- nomică este afectată temeii «Ritmicița» pe șantierele industriei chimice»

(20.00) ● **La vîrsta noastră** (cu pre- cizarea: pînă la 25 de ani) se întindează o nouă emisiune vizînd tineretul (20.30) ● Prima serie a filmului **Ianoșik** (21.00) ● 15 minute de muzică ușoară înregistra- ță pe peliculă (22.20).

JOI 20 APRILIE. O altă rubrică eco- nomică, **La ordinea zilei** (19.40) ● Din seria personalităților filmului de anima- ție se este prezentat astăzi Tudor Dinov — Bulgaria (20.00) ● **Teleglob** — ru- brică de prestigiu — ne oferă o călă- torie în cel mai important punct al lumii petrolului arab: Kuweit (20.15) ● «Iancu la Hălmagiu» de Paul Everac în experimen- tului **Studioul mic** (20.40) ● Prima emisiune din ciclul de la **Giotto la Brâncuși** comentată de Dan Hăulici s-a bucurat de o bună primire. Motiv pentru care o recomandăm și pe cea de-a doua intitulată «Între Florența și Ferrara» (21.50) ● Programul serii se încheie cu opera «O noapte furtunoasă» de Paul Constantinescu în interpretarea studen- ților Conservatorului «Ciprian Porumb- bescu» (22.10).

VINERI 21 APRILIE. De semnalat, în afara rubricilor periodice (atenție! prin- tre ele și **Reflector**), concertul sopranei **Ilka Stoianovici** și al pianistului Ranko Tudor din Iugoslavia în cadrul **Studiu- lui muzical** (19.30) ● O emisiune mu- zical-coografică «Trubadurii și... muzica ușoară» cu Ilinca Cerbacev, Eugenia Ol- teanu, Constantin Drăghici și alții (21.15) ● Cea de-a doua serie a filmului **Ianoșik** (21.45).

SÎMBĂTĂ 22 APRILIE. Față-n față (e loc pentru mai multă combativitate la această rubrică). Edili-cetățeni (19.30) ● **Televicipedia** — rubrica TV cea mai puțin criticată — continuă să se mențină la un bun nivel publicistic (20.00) ● **Vom ride din nou cu Stan și Bran-** (21.00) ● Și vom tremura din nou pentru viața **Sîntului** (21.15) ● O emisiune-concurs despre care știm doar că se numește «Emoții în premieră» și că va fi prezentată de Paul Sava (22.05) ● În sfîrșit, o transmisie sportivă de la Praga: finala Campionatului mondial de bachel feminin (22.35).

Ștefania Rares

sport

Pronosticul antrenorului TI- TUS OZON la concursul Pro- nosport nr. 15, etapa din 16 aprilie 1967.

- I. Dinamo-Buc.-Rapid 1 2
- II. Steaua-Progresul 1
- III. Jiul-Dinamo Pit. 1
- IV. Petrolul-Steagul Roșu 1
- V. Farul-U.T.A. 1
- VI. «U» Cluj-Politehnica 1
- VII. S.C.M.S.-«U» Craiova 1
- VIII. Cîrșurgistul-Polit. Buc. 1
- IX. A.S. Cugir-Minerul Baia Mare X 2
- X. Bologna-Juventus X 2
- XI. Lecco-Fiorentina X
- XII. Torino-Cagliari 1 X
- XIII. Venezia-Inter X

FLACĂRA. Redacția: Bucu- rești, Piața Școlii 1, raionul 90 Decembrie. Căsuța po- stală 4112, Of. 93. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONA- MENTE la toate ofițiile po- tale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din între- prinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 20 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poli- grafic „Casa Școlii”.

Doua produse superioare fabricate din uleiuri vegetale de cea mai buna calitate.
Se pot folosi cu succes în alimentația zilnică, în prăjituri și preparate culinare.
Cereți pretutindeni margarina vitaminizată: IDEAL și MARGA. Costă numai
4 lei pachetul de 250 grame.

Dimineața, la prânz și seara

MARGARINA IDEAL ȘI MARGA

Costă numai 4 lei pachetul de 250 grame

IDEAL ȘI MARGA

